

Poznámka: Zveřejněna je pouze upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů a aplikačních zákonů ČR).

Nejsou dotčena práva podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) oprávněných osob uvedených v § 16 a § 17 téhož zákona.

bod jednání číslo **5**

Příspěvek do 6. zasedání Zastupitelstva města Kuřimi konané dne 19.11.2020

Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit

Obsah materiálu: Důvodová zpráva
A - plán 2021-2023

Materiál předkládá: Mgr. Ing. Drago Sukalovský - starosta

Materiál zpracoval: Mgr. Aneta Štěpánková - referent - sociální práce

Vedoucí odboru: Bc. Taťána Sojková - vedoucí odboru

Důvodová zpráva:

Koordinační skupina pro komunitní plánování sociálních služeb v Kuřimi na svých pracovních schůzkách projednala a navrhla 6. komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim pro období 2021–2023 (příloha A).

Na tvorbě plánu tato skupina pracovala v průběhu roku 2019 a 2020, kdy se pravidelně scházela a zapracovávala jednotlivé připomínky. Byly zpracovány analýzy poskytovaných sociálních služeb i analýzy potřeb jejich uživatelů. Výsledkem je návrh 6. komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit, který Rada města Kuřimi na své schůzi, konané dne 30.09.2020, usnesením číslo 381/2020, doporučila Zastupitelstvu města Kuřimi schválit.

Koordinací celého procesu komunitního plánování byly pověřeny Bc. Taťána Sojková, vedoucí odboru sociálních věcí a prevence, MěÚ Kuřim, a Mgr. Aneta Štěpánková, koordinátorka komunitního plánování sociálních služeb, MěÚ Kuřim, aby v daném procesu zastupovaly město Kuřim.

(Z důvodu obsáhlosti přílohy A, je tato rozeslána pouze elektronicky).

Návrh na usnesení:

ZM
s c h v a l u j e

6. komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu obce s rozšířenou

Město Kuřim

působností Kuřim pro období 2021–2023.

Termín plnění: 31.12.2020

Zodpovídá: Mgr. Aneta Štěpánková - referent - sociální práce

Město Kuřim

6. KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A SOUVISEJÍCÍCH AKTIVIT

SPRÁVNÍHO OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ KUŘIM

PRO OBDOBÍ 2021–2023

Obsah

Obsah.....	2
1 Úvodní slovo	3
2 Usnesení Zastupitelstva města Kuřimi	4
3 Zpracovatelský tým.....	4
4 Organizační struktura procesu KPSS.....	5
5 Komunitní plánování – „Kompromis přání a možností“	6
6 Proces plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji.....	11
7 Komunitní plánování v Kuřimi	13
8 Vnější a místní demografické podmínky pro komunitní plánování.....	14
8.1 Údaje o obyvatelstvu Jihomoravského kraje.....	14
8.2 Údaje o obyvatelstvu okresu Brno-venkov	16
8.3 Správní obvod obce s rozšířenou působností Kuřim	16
9 Stárnutí populace v České republice	21
10 Zjištěné potřeby cílových skupin na území ORP Kuřim	23
11 Výběr poskytovatelů sociálních služeb poskytujících sociální služby a ostatních zařízení poskytujících služby obyvatelům ORP Kuřim	26
12 Identifikace cílových skupin uživatelů pro další plánovací období.....	34
13 Komentáře k cílovým skupinám	35
14 Související aktivity	65
15 Monitorování a vyhodnocování komunitního plánu	66
Seznam použitých zkratk	68
Seznam zdrojů	69
Seznam tabulek	70
Seznam grafů	71

1 Úvodní slovo

Vážené spoluobčanky, vážení spoluobčané Kuřimi a okolí,

předkládáme vám komunitní plán Kuřimska, který zahrnuje sociální služby a s nimi související aktivity, které navrhuji poskytovatelé sociálních služeb na základě poptávky zadavatelů, především orgánů samosprávy. Souhrn všech popisovaných služeb a dalších aktivit vznikl na základě široké diskuse odborníků s využitím poznatků a potřeb vás, našich občanů.

Komunitní plán je materiál významný, inspirativní, ambiciózní, reálný a měřitelný v čase. Komunitní plánování se stanovením cílů a priorit probíhá ve správním obvodu města Kuřimi kontinuálně již od roku 2009.

Každý z vás se pravděpodobně již setkal se životní situací, kterou člověk již sám nemůže zvládnout a potřebuje s jejím řešením pomoci. Může se jednat o seniora, který nezvládá péči o domácnost, rodiče, kteří potřebují pomoc s péčí o své dítě se zdravotním postižením, nebo rodinu, která se díky neznalosti, případně díky svým chybným rozhodnutím dostala do finančních problémů a hrozí jí ztráta bydlení. Většinou tyto složité příběhy známe jen ze svého okolí. Často si nepřipouštíme, že se do těchto a podobných situací může dostat kdokoli. Pro každého je tedy důležité, aby měl jistotu, že v tíživé životní situaci nalezne účinnou a odbornou pomoc, a to především v podobě dobře nastavených, dostupných a efektivně fungujících služeb. Správné nastavení těchto služeb nemusí být a není pouze záležitostí pracovníků úřadu či zastupitelů města. Všichni mají možnost do tohoto procesu zasahovat, a to především prostřednictvím komunitního plánování.

Cílem komunitního plánování sociálních služeb je tedy nastavení sítě služeb tak, aby vycházela ze skutečných potřeb obyvatel. Jde nejen o zjišťování toho, co obyvatelé obcí našeho správního obvodu trápí, jaké služby jim schází, jaké jsou v současné podobě nedostatečné, ale cílem je také navrhovat reálná a konkrétní řešení daných problémů spojených samozřejmě s efektivním a transparentním financováním těchto služeb.

Jsem velmi potěšen, že se v našem správním obvodu, mikroregionu i celém Jihomoravském kraji neklade jen důraz na rozsah, ale také na kvalitu poskytovaných sociálních služeb. Proto vznikají komunitní plány, aby přehledně vyjádřily reálnou a kvalifikovanou potřebu a nabídku pomoci a péče svým občanům.

Současně jsem rád, že politická reprezentace našeho města podporuje sociální oblast finančně. Zajištění dostupnosti sociálních služeb pro občany je významným úkolem veřejné správy. Role obcí v systému plánování a financování sociálních služeb je přitom zcela zásadní a nezastupitelná, a to včetně spoluúčasti na financování sociálních služeb.

Přes určité personální obtíže máme v sociálních službách kvalitní pracovníky. Jejich profesionalita a vstřícnost jsou zárukou dobře poskytnuté služby, což mnozí docení ihned, někteří s určitým časovým odstupem. Přeji tedy všem pracovníkům v sociálních službách i jejich klientům uspokojivý pocit z dobře odvedené práce.

Současně bych chtěl poděkovat všem, kteří se aktivně podíleli na tvorbě tohoto dokumentu. Pracovali pečlivě a svědomitě. Přeji jim, aby odměnou pro ně byl rovněž příjemný pocit z postupného plnění deklarovaných klíčových priorit a opatření zapracovaných v tomto komunitním plánu.

Mgr. Ing. Drago Sukalovský
starosta města

2 Usnesení Zastupitelstva města Kuřimi

Materiál byl postupně projednáván v orgánech města Kuřimi:

Rada města Kuřimi datum: 30.09.2020

Zastupitelstvo města Kuřimi datum: X.X.2020

Znění usnesení č. X/2020: Zastupitelstvo města Kuřimi schvaluje 6. komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim pro období 2021–2023.

3 Zpracovatelský tým

Na zpracování společných cílů a priorit pro uvedené cílové skupiny 6. komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu ORP Kuřim pro období 2021–2023 se podíleli zejména členové koordinační skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit složené ze zástupců zadavatele, poskytovatelů sociálních služeb a uživatelů sociálních služeb, jedná se o tzv. zastoupení v rámci triády. Politickými orgány města, Radou města Kuřimi a Zastupitelstvem města Kuřimi, je komunitní plán projednáván a schvalován.

Na zpracování a přípravě podkladů pro plánování sociálních služeb, jejich rozvoje, a souvisejících aktivit v celém obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim, se podílelo v roce 2020 přibližně 15 osob.

Finální verzi souhrnného dokumentu zpracovaly a celý proces plánování sociálních služeb koordinovaly:

Bc. Taťána Sojková, vedoucí odboru sociálních věcí a prevence, Městského úřadu Kuřim,
Mgr. Aneta Štěpánková, koordinátorka komunitního plánování sociálních služeb, odboru sociálních věcí a prevence, Městského úřadu Kuřim.

Na přípravě podkladů dokumentu se také podíleli:

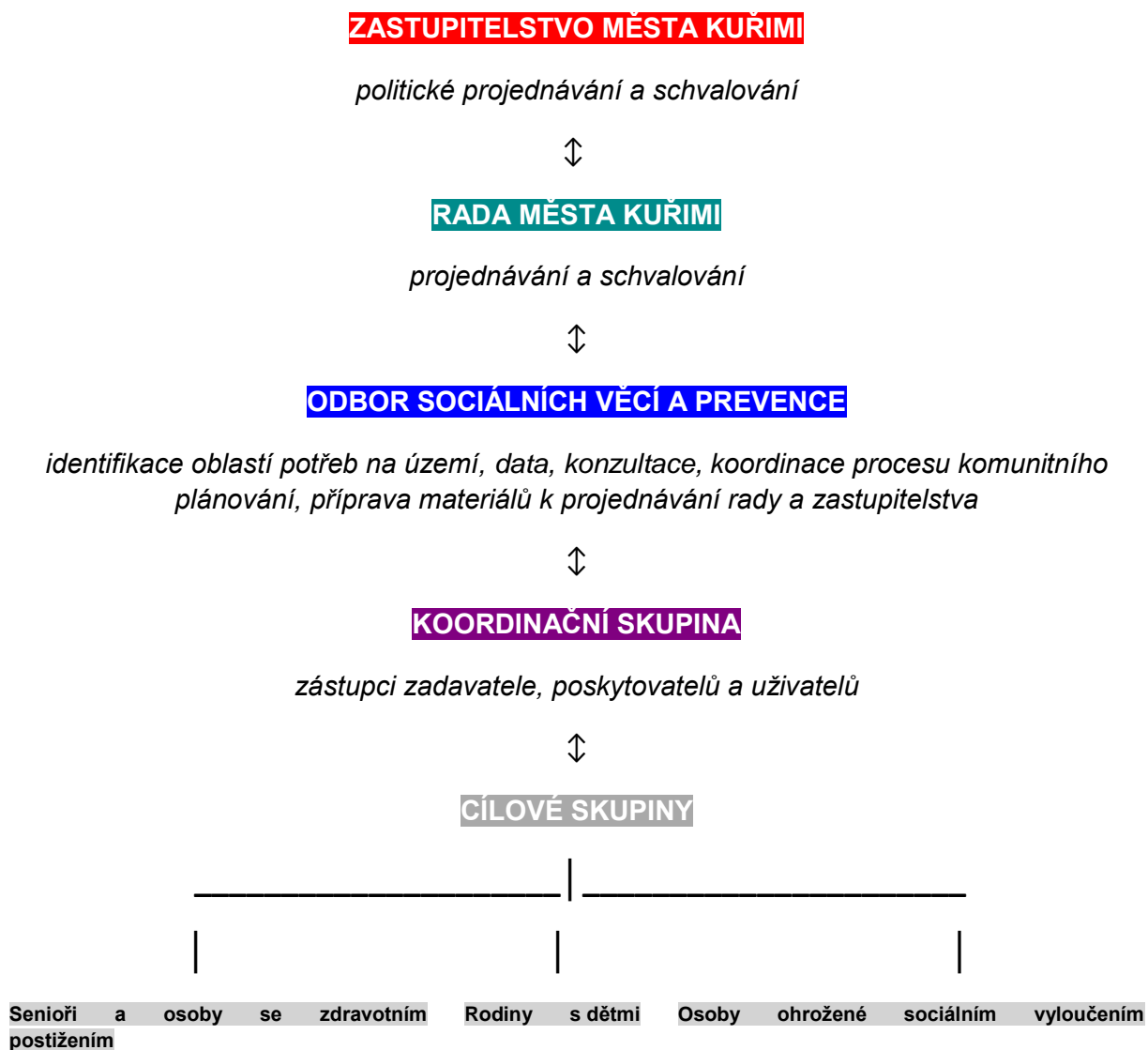
PhDr. Miloslava Bártová, ředitelka Centra sociálních služeb Kuřim,
Ing. Daniel Zásměta, ředitel Betanie – křesťanská pomoc, z. ú.,
Ing. Jaroslava Klapalová, ředitelka Oblastní charity Tišnov,
Mgr. Jiří Šupa, Ph.D., odborný vedoucí služeb Práh jižní Morava, z.ú.,
Josef Kráčman, Ing. Petr Němec, Alena Szabóvá, členové koordinační skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Sociální služby mohou být poskytovány kvalitně a efektivně pouze za předpokladu, pokud existuje účinná spolupráce mezi všemi sektory společnosti. Zpracovatelský tým komunitního plánování bude usilovat o dosažení této spolupráce a řešení přesahů do dalších oblastí (bezbariérovost, podpora rodin s dětmi, odstraňování sociálních rizik atd.), a to v rámci postupného naplňování 6. komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Členové koordinační skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit

PhDr. Miloslava Bártová, Jan Dvořák, Ing. Jaroslava Klapalová, Josef Kráčman, Marta Mikšová, Bc. Andrea Müllerová, Ing. Petr Němec, Bc. Kateřina Ravná, Bc. Taťána Sojková, Mgr. Aleš Soldán, Alena Szabóvá, Marta Šikulová, Mgr. Aneta Štěpánková.

4 Organizační struktura procesu KPSS

5 Komunitní plánování – „Kompromis přání a možností“

Komunitní plánování je metoda, která umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje, a která výrazně posiluje principy zastupitelské demokracie.

Charakteristickým znakem metody je důraz kladený na:

- zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká;
- dialog a vyjednávání;
- dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků.

Komunitní plánování sociálních služeb

Komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Jde o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb. Otevřeným procesem je míněno aktivní zapojení se do plánovacího procesu všech, kterých se sociální služby v dané obci dotýkají, a to v rolích uživatele, poskytovatele a zadavatele sociálních služeb.

Jedná se tedy o specifickou metodu sociální práce, kterou je možné charakterizovat jako proces směřující k vytvoření definovaného systému pomoci v zájmu těch, kteří budou tuto pomoc využívat.

Cíl komunitního plánování

- Posilovat sociální soudržnost komunity.
- Podporovat sociální začleňování a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců i skupin.

Výsledek komunitního plánování

Výsledkem je zejména systém sociálních služeb na místní úrovni, který odpovídá zjištěným místním potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje, že finanční prostředky na služby vynakládané jsou efektivně využívány.

Při zpracovávání komunitního plánu sociálních služeb je potřeba dodržovat priority a směry rozvoje sociálních služeb, které musí být stanoveny lidmi, kteří v obci žijí.

Veškeré činnosti na místní úrovni během přípravy i při naplňování plánu musí být provázány. Zkvalitňování sociálních služeb musí být považováno za žádoucí a důležitou součást místní politiky.

Hlavní principy komunitního plánování

Průběh zpracování komunitního plánu je stejně důležitý jako výsledný dokument. Proces komunitního plánování znamená vyhledávání, zapojování a diskusi různých lidí. Tento proces umožňuje, aby navržený systém sociálních služeb byl jedinečný a neopakovatelný a plně odpovídal místním podmínkám a zdrojům.

Prohloubení spolupráce mezi všemi účastníky přináší kvalitnější nabídku sociálních služeb.

Výsledkem komunitního plánování je vždy kompromisní řešení mezi tím, co chceme, a tím, co máme k dispozici. Možnosti v tomto případě nejsou pouze materiální, finanční a lidské

zdroje, ale také dohoda vymezující kdo a jak se bude na dosažení stanovených cílů komunitního plánu podílet.

Zainteresované subjekty

Zadavatel je ten, kdo je odpovědný za zajištění sociálních služeb, které odpovídají místním potřebám - v našem případě se jedná o obec nebo kraj. Zastupitelé jako volení reprezentanti veřejnosti vytvářejí podpůrné politické klima pro realizaci komunitního plánu. Je velmi důležité, aby obec usnesením zastupitelstva deklarovala své odhodlání rozvíjet sociální služby, které se tak stane projevem politické vůle v obci (kraji), potvrzením legitimacy komunitního plánování a zárukou pro zapojení dalších účastníků.

Poskytovatelem sociálních služeb může být fyzická osoba, nestátní nezisková organizace, organizace zřízená obcí, organizace zřízená krajem, organizace zřízená státem. Všichni poskytovatelé mají při komunitním plánování rovné postavení. Jejich cíle a záměry mají stejnou váhu.

Uživatel sociálních služeb je člověk v nepříznivé sociální situaci, kterému jsou služby určeny. Cíle a záměry uživatelů mají při komunitním plánování stejnou váhu jako cíle a záměry zadavatelů a poskytovatelů. Vyhledávání, oslovování a zapojování uživatelů do práce na komunitním plánu je nenahraditelná možnost, jak zjistit potřeby v sociálních službách, jak získat informace o kvalitě poskytovaných služeb, jak objevit existující mezery v jejich nabídce a jak objevit nové zdroje pro uspokojování potřeb¹.

Všechny subjekty, které působí v oblasti sociálních služeb, jsou do procesu plánování zapojovány. Město Kuřim jako zadavatel služeb, poskytovatelé služeb, pečující osoby i uživatelé služeb. Jejich cílem je společně zajistit dostupné a kvalitní sociální služby, které budou časově, místně a kapacitně, reagovat na potřeby těch, kteří je potřebují, a budou tak napomáhat řešit jejich nepříznivou sociální situaci.

V rámci procesu komunitního plánování lze zjistit odpovědi na důležité otázky, které se týkají dostupnosti a kvality sociálních služeb:

- jaké služby uživatelé vlastně potřebují;
- kdo může služby nejlépe zajistit;
- jak zajistit požadavky na kvalitu poskytovaných služeb;
- jak zajistit zdroje jejich financování;
- jakým směrem se mají služby vyvíjet do budoucna;
- jaké jsou role a zodpovědnost jednotlivých subjektů v poskytování služeb.

Přínos komunitního plánování pro uživatele je zřejmý:

- dostupné a kvalitní služby;
- lepší informovanost;
- plán může reagovat nejen na jejich potřeby v současné chvíli, ale také na měnící se a vyvíjející se potřeby v čase.

Přínos komunitního plánování pro obec:

- zapojuje všechny účastníky systému sociálních služeb (tedy uživatele, poskytovatele, zadavatele) do přípravy a uskutečňování plánu sociálních služeb a zvyšuje tak podíl občanů na rozhodovacím procesu o způsobu jejich zajišťování, legitimizuje rozhodování řídicích a zastupitelských orgánů a zvyšuje míru zapojení občanů do dění v obci;

¹ Komunitní plánování - věc veřejná (průvodce). MPSV, 2002

- podporuje dialog a spolupráci mezi obyvateli, zvyšuje pocit příslušnosti ke komunitě a umožňuje objevovat nové lidské i materiální zdroje;
- umožňuje obcím sdružovat stávající zdroje, zvyšuje efektivitu jejich využití;
- zvyšuje dostupnost a kvalitu sociálních služeb a rozšiřuje jejich nabídku, zajišťuje, aby sociální služby odpovídaly zjištěným místním potřebám, reagovaly na lokální odlišnosti;
- zvyšuje efektivitu investovaných finančních prostředků, protože je vynakládá jen na takové služby, které jsou potřebné².

Jak se pozná dobře zpracovaný komunitní plán?

- je výsledkem vyjednávání mezi všemi účastníky procesu;
- je naplňován v rámci širokého partnerství v komunitě;
- odpovídá místním podmínkám a potřebám;
- stanoví krátkodobé i dlouhodobé cíle a priority rozvoje sociálních služeb;
- mapuje všechny veřejné, soukromé i dobrovolné subjekty z hlediska aktivit, které směřují k naplnění vytyčených cílů;
- obsahuje systém sledování a hodnocení postupu a průběžného podávání zpráv veřejnosti³.

² Komunitní plánování - věc veřejná (přůvodce). MPSV, 2002

³ Komunitní plánování - věc veřejná (přůvodce). MPSV, 2002

Legislativa

V České republice současnou legislativní úpravu v oblasti sociálních služeb představuje **zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), který nabyl účinnosti 1. ledna 2007.

Hlavním cílem zákona je vytvoření podmínek pro uspokojování oprávněných potřeb osob, které jsou oslabeny v jejich prosazování. Norma vychází z obecného principu solidarity ve společnosti a současně podporuje princip rovných příležitostí pro všechny členy společnosti.

Zákon počítá také se zavedením plánování sociálních služeb, které vymezuje v § 3 jako tzv. plán rozvoje sociálních služeb, který je výsledkem procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Obsahem plánu je také popis a analýza existujících zdrojů a potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb⁴.

Na základě ustanovení § 94 zákona o sociálních službách, je působnost obce při **zajišťování sociálních služeb vymezena takto:**

Obec

- a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- c) spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
- d) může **zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby,**
- e) spolupracuje s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o potřebách poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území obce, o možnostech uspokojování těchto potřeb prostřednictvím sociálních služeb a o jejich dostupných zdrojích,
- f) spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na území kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o kapacitě sociálních služeb, které jsou potřebné pro zajištění potřeb osob na území obce a spoluvytváří podmínky pro zajištění potřeb těchto osob⁵.

Dále podle ustanovení § 95 písmena a) – e), zákona o sociálních službách, je úprava **působnosti kraje obsažena v oblasti plánování sociálních služeb:**

Kraj

- a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- c) spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
- d) zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou

⁴ Komunitní plánování - věc veřejná (přůvodce). MPSV, 2002

⁵ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

poskytovány sociální služby, a informuje obce na území kraje o výsledcích zjištěných v procesu plánování; při zpracování plánu kraj přihlíží k informacím obce sděleným podle § 94 písm. e) a k údajům uvedeným v registru podle § 85 odst. 5, e) sleduje a vyhodnocuje plnění plánů rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců obcí, zástupců poskytovatelů sociálních služeb a zástupců osob, kterým jsou sociální služby poskytovány⁶.

Sociální služba je zákonem o sociálních službách definována jako činnost nebo soubor činností, jimiž se zajišťuje pomoc a podpora osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení⁷.

Nepříznivou sociální situaci zákon dále definuje jako oslabení nebo ztrátu schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením⁸.

Pobytovými službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb⁹.

Ambulantními službami se rozumí služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování¹⁰.

Terénními službami se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí¹¹.

Ve vztahu k obcím bývá proces plánování sociálních služeb dáván do souvislosti s ustanovením § 35 odstavce 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), podle kterého obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi **o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů**. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku¹².

Proces komunitního plánování je i v návaznosti na zmiňované zákony na území obce s rozšířenou působností Kuřim realizován od roku 2007, a to z důvodu lepší koordinace a řízení sociálních služeb.

⁶ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

⁷ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

⁸ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

⁹ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

¹⁰ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

¹¹ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

¹² zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

6 Proces plánování sociálních služeb v Jihomoravském kraji

Kraje mají na svém území, dle zákona o sociálních službách, povinnost zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Jihomoravský kraj zpracovává střednědobé plány rozvoje sociálních služeb, a to ve spolupráci se všemi 21 obcemi s rozšířenou působností na území kraje.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb je strategický dokument schválený orgány kraje na dobu 3 let. Aktuální střednědobý plán je východiskem z vyhodnocení realizace předchozích střednědobých plánů a reflektuje potřebné změny v sociální oblasti. Strategie je naplňována prostřednictvím jednoletých akčních plánů, které strategii konkretizují na daný rok. Součástí akčního plánu je schválená síť sociálních služeb v JMK pro daný rok, která je v souladu se strategickými cíli, které jsou definovány ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb.

Proces komunitního plánování sociálních služeb byl v Jihomoravském kraji zahájen v roce 2004. V JMK je proces plánování sociálních služeb založen na vzájemné spolupráci kraje a 21 ORP. JMK vymezuje rámcové strategie, obce metodicky vede, s výstupy od obcí pracuje a propojuje je s financováním. V rámci procesu komunitního plánování obce deklarují potřebnost a finanční podporu služeb, na základě toho jsou pro kraj v otázce nastavení a financování sítě potřebnými partnery. Prostřednictvím spolupráce je dána možnost k optimalizování podoby sítě sociálních služeb, a to v souvislosti s potřebami a prioritami na místní úrovni, a současně s tím je zaručována stabilita financování služeb, které jsou potřebné. Krajský úřad JMK také pořádá pravidelná setkání ustanovených okresních týmů, kde jsou zastoupeni politici i odborní zástupci ORP, kteří v rámci procesu komunitního plánování vyjednávají podobu minimální okresní sítě – potřebnost služeb ve vazbě na problémy, priority a specifika území, provázanost a spolupráci v okrese, včetně podílu na spolufinancování nákladů služeb – princip doložení potřebnosti služeb v území.

V souvislosti se zvyšováním kvality poskytovaných sociálních služeb JMK zavedl u poskytovatelů sociálních služeb tzv. Regionální karty. Regionální karty vymezují sociální službu prostřednictvím definování oblastí potřeb běžného života osob, které služba s uživateli řeší. Podrobněji jsou tak rozpracované potřeby uživatelů služby nacházející se v nepříznivé sociální situaci, poskytovatelé sociálních služeb by s nimi měli pracovat v kontextu Regionálních karet. Regionální karty úzce souvisí i s financováním sociálních služeb. Dle vize Krajského úřadu JMK by se poskytovatelé sociálních služeb (pečovatelské služby) měli zaměřit na zajištění přímé péče v domácnosti klientů. Z toho důvodu bude kladen důraz na to, aby poskytovatelé od služeb typu dovážka obědů, praní prádla, úklid a nákup potravin ustupovali, a služby byly nahrazeny komerčními dodavateli, kteří v tomto oboru podnikají.

V pořadí poslední Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období let 2021–2023 schválilo Zastupitelstvo Jihomoravského kraje dne 18.06.2020 usnesením č. 2797/20/Z31. Jedním z podkladů pro zpracování střednědobého plánu byla analýza potřebnosti sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Výstupem této analýzy je souhrnná zpráva pro JMK a 21 zpráv pro jednotlivé obce s rozšířenou působností, které se podílely na mapování potřeb v JMK. Na mapování potřeb a potřebnosti rozvoje sociálních služeb se také podílejí koordinátoři komunitního plánování všech 21 ORP, pracovní skupiny okresních týmů a pracovní skupina pro komunitní plán. *„Snahou Jihomoravského kraje je rozvoj sociálních služeb pojmout nejen jako navyšování kapacity, ale především jako rozvoj kvality služeb, které reagují na potřeby občanů v obtížné situaci a nabízí řešení a podporu co nejblíže přirozenému prostředí lidí.“* Po dobu, kdy je střednědobý plán platný, jsou na každý

rok zpracovávají jednoleté akční plány, které v daném roce předkládají rozvoj sociálních služeb, a jsou reakcí na aktuální změny v sociální sféře a dalších oblastech¹³.

¹³ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2021-2023

7 Komunitní plánování v Kuřimi

V souvislosti s reformou sociálních služeb a transferem odpovědnosti a zabezpečením služeb na místní a regionální úroveň se začalo rozvíjet komunitní plánování sociálních služeb. Na území ORP Kuřim je proces komunitního plánování realizován od roku 2007. Specifické a místní demografické a ekonomické podmínky každé obce, města či kraje určují místní potřebnost sociálních služeb. Komunitní plánování umožňuje respektovat přirozené odlišnosti jednotlivých obcí a regionů a rozdílné potřeby jednotlivců i skupin v nich žijících.

Pro období let 2021–2023 byl schválen již 6. komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit, jedná se o strategický dokument, který navazuje na minulý komunitní plán pro období let 2018–2020, a který udává směr rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit obce s rozšířenou působností Kuřim.

Návaznost dokumentu je na priority související s plánováním sociálních služeb v Jihomoravském kraji. V rámci správního obvodu město Kuřim usilovně spolupracuje i na meziobecní úrovni a spolupracuje i s týmem zřízeným Magistrátem města Brna v rámci Brněnské metropolitní oblasti, zástupci se účastní jednání okresního týmu Brno-venkov a setkání pracovní skupiny koordinátorů komunitního plánování sociálních služeb 21 ORP v rámci JMK a jednání Místní akční skupiny Brána Brněnska, z.s. (MAS).

Financování sociálních služeb

Komunitní plánování úzce souvisí s financováním sociálních služeb. V rámci sítě sociálních služeb jsou Krajským úřadem Jihomoravského kraje zpracovávána „Pravidla pro tvorbu sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji“ na příslušný rok. Vzhledem k financování a udržitelnosti krajské sítě sociálních služeb JMK je nutné, aby se všechny obce Jihomoravského kraje podílely a zapojily do spolufinancování poskytovatelů sociálních služeb ze svých rozpočtů, a tím tak zajistily udržitelnost sítě sociálních služeb.

V rámci sociálních služeb je také stanovena síť sociálních služeb pro území ORP Kuřim na období jednoho roku, která je podkladem pro tvorbu krajské sítě sociálních služeb, a která se každoročně aktualizuje. Rada města Kuřimi ji doporučuje ke schválení a Zastupitelstvo města Kuřimi ji schvaluje na svém zasedání.

Na základě toho je dále navázána v této oblasti spolupráce s poskytovateli sociálních služeb a sociální služby jsou tak dodavatelsky zajišťovány ve městě Kuřimi a v obcích ORP Kuřim. Aby byla zajištěna dlouhodobá finanční udržitelnost sítě sociálních služeb, jsou mezi městem Kuřimi a poskytovateli sociálních služeb uzavírány veřejnoprávní smlouvy, kterými se město Kuřim za své občany podílí na spolufinancování poskytovatelů sociálních služeb. Ostatní obce ORP Kuřim si ze svého rozpočtu financují poskytování sociálních služeb za své občany samy.

Krajský úřad JMK vydává v souvislosti s financováním sociálních služeb na příslušné období „Pravidla financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji“, kde je mimo jiné obcím doporučována procentní spoluúčast pro výpočet financování poskytovatelů sociálních služeb.

Vzhledem k aktuální situaci a vývoji v České republice v rámci financování sociálních služeb se dá v průběhu nadcházejících let očekávat, že po obcích bude požadována vyšší míra spolufinancování poskytovatelů sociálních služeb, než je tomu ze strany obcí doposud.

8 Vnější a místní demografické podmínky pro komunitní plánování

Komunitní plánování sociálních služeb ve správním obvodu organizačně zajišťuje Městský úřad Kuřim. Městský úřad Kuřim je pověřeným obecním úřadem a od 01.01.2003 úřadem obce s rozšířenou působností. V čele úřadu stojí starosta. Městský úřad dále tvoří místostarosta, tajemník a pracovníci úřadu. Úřad se ve své činnosti řídí zejména zákonem o obcích a zvláštními zákony, kterými jsou na úřad přenesena práva a povinnosti. Vykonává státní správu v přenesené působnosti pro obce správního obvodu a samostatnou působnost v záležitostech, které jsou v zájmu občanů města Kuřimi, přitom plní úkoly, které mu uložilo Zastupitelstvo a Rada města Kuřimi, starosta a místostarosta.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim jsou zahrnuty obce **Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška**. Pro obyvatele správního obvodu vykonává činnosti, které nejsou v kompetenci obce nebo jiných orgánů.

Odbor sociálních věcí a prevence je výkonnou složkou úřadu v oblasti komunitního plánování. Při výkonu své činnosti postupuje v souladu s právními předpisy zejména Ministerstva práce a sociálních věcí, případně jiných ústředních správních úřadů. Širší rámec pro tvorbu komunitního plánu v sociální oblasti tvoří Jihomoravský kraj, okres Brno-venkov, sousední město Brno a nejbližší obce s rozšířenou působností. Pro obyvatele jsou zde k dispozici významná zdravotnická, sociální i jiná zařízení využitelná pro sociální služby. Podkladem pro tvorbu materiálu jsou některé demografické, sociální, ekonomické a zdravotní údaje o obyvatelstvu v uvedených správních obvodech a zejména ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim. Zdrojem většiny údajů, se kterými se v této části komunitního plánu pracuje, jsou data Českého statistického úřadu, Krajské správy ČSÚ v Brně.

8.1 Údaje o obyvatelstvu Jihomoravského kraje

Na konci roku 2019 žilo na území Jihomoravského kraje celkem **1 191 989 obyvatel**, počet osob oproti roku 2018 vzrostl o 4 322. Obyvatelstvo kraje se zvyšuje nepřetržitě od roku 2003. Děti do 14 let bylo 16,1 % obyvatel kraje, podíl dětské složky roste od roku 2009. Obyvatel starších 65 let bylo 20,0 %, podíl seniorů se každoročně zvyšuje¹⁴.

Demografický vývoj – věková struktura, index stáří, naděje dožití

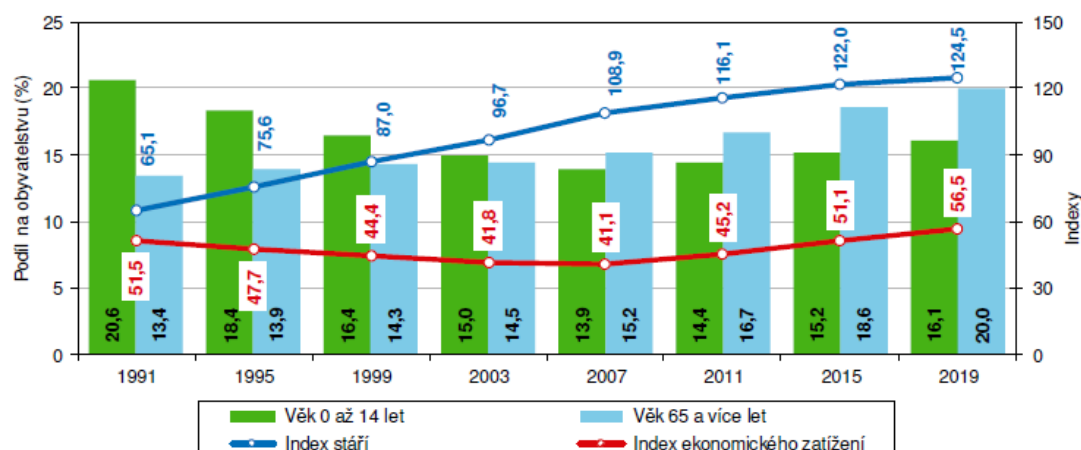
Ze statistického hlediska rozdělujeme počet obyvatel do tří skupin podle věku. Dle údajů z roku 2019 tvoří osoby ve věku 15 až 64 let 63,9 % obyvatelstva, obyvatel ve věku 65 a více let je 20,0 %, 16,1 % obyvatel je ve věku do 14 let.

V roce 2004 byl podíl dětské složky obyvatel vyšší, než podíl skupiny obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, respektive 14,6 %), jednalo se tak o poslední rok, kdy nastala tato situace. Rok 2009 zaznamenal nárůst podílu dětské složky, která se v kraji v předchozích letech postupně snižovala, a jež dosáhla svého minima 13,8 % v roce 2008. Každoročně narůstá podíl obyvatelstva poproduktivního věku. V rámci sběru údajů o podílu věkových skupin obyvatelstva v kraji můžeme jejich vývoj mapovat v Grafu č. 1¹⁵.

¹⁴ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019

¹⁵ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019

Graf č.: 1 Věková struktura, index stáří a index ekonomického zatížení v Jihomoravském kraji

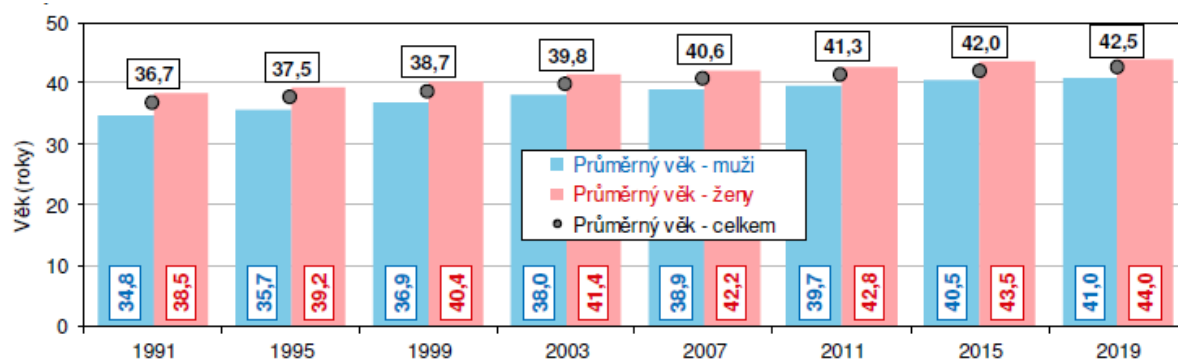
Zdroj: ČSÚ – Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje - 2019/ Demografický vývoj

Základem pro konstrukci indexů stáří, závislosti či ekonomického zatížení jsou tři základní věkové skupiny obyvatel kraje. Hodnota **indexu stáří** udává, že v kraji na 100 dětí připadlo 124,5 osob starších 65 let, v roce 1991 to bylo pouze 65,1 osob starších 65 let a více. Zvýšení indexu stáří je výsledkem každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let a nízkého podílu dětské složky. Poslední rok, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100, byl rok 2004. V roce 2019 byl mezi kraji index stáří 5. nejnižší a pod hodnotou ČR (124,6).

Hodnota indexu závislosti I udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 25,2 dětí. **Hodnota indexu závislosti II** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 31,3 osob starších 65 let.

Index ekonomického zatížení, který se od roku 2008 zvyšuje, znamená počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let připadající na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let, jeho hodnota mezi kraji byla 7. nejvyšší¹⁶.

Graf č.: 2 Průměrný věk obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ – Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje - 2019/ Demografický vývoj

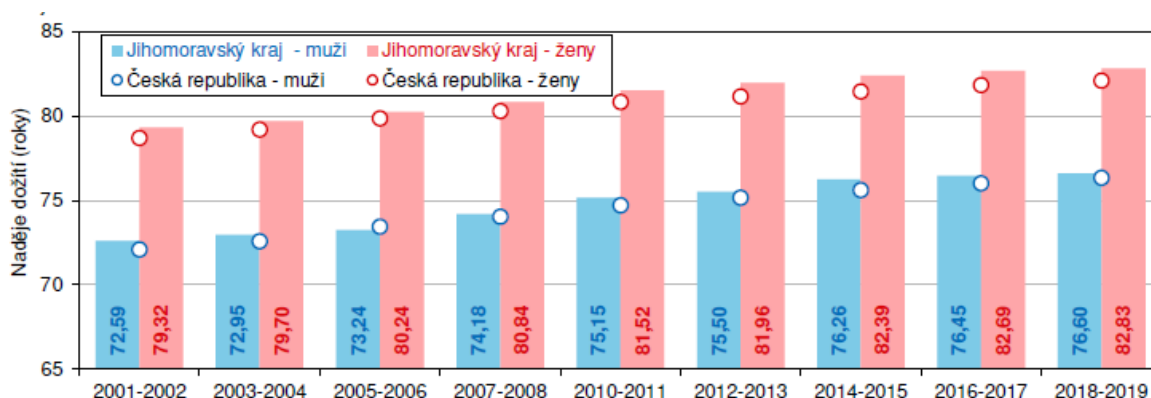
Na konci roku 2019 dosáhl **průměrný věk obyvatel** Jihomoravského kraje 42,5 roku. Věk žen se pohyboval v průměru okolo 44,0 let a mužům bylo v průměru 41,0 let. Od roku 1991

¹⁶ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019

se průměrný věk obyvatel v kraji zvýšil o 5,8 let, mužům se průměrný věk zvýšil o 6,2 let a ženám o 5,4 let. V rámci krajského srovnání mají obyvatelé Jihomoravského kraje 5. nejnižší průměrný věk.

Pokračující tendence růstu průměrného věku obyvatel v kraji i zvyšující se podíl osob ve věkové skupině 65 a více let bude znamenat vyšší míru potřeby služeb v sociální oblasti pro generaci starších občanů¹⁷.

Graf č.: 3 Naděje dožití (střední délka života) při narození v JMK a ČR

Zdroj: ČSÚ – Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje - 2019/ Demografický vývoj

Údaje o naději dožití (střední délce života) vypovídají o skutečnosti, že muž, který se narodil v JMK v roce 2019 se pravděpodobně dožije 76,60 let, v mezikrajském srovnání jde o čtvrtý nejvyšší věk. V případě ženy narozené v témže roce jde o pravděpodobnost dožití věku 82,83 let, v mezikrajském srovnání jde o druhý nejvyšší věk. Střední délka života se tak postupně zvyšuje¹⁸.

8.2 Údaje o obyvatelstvu okresu Brno-venkov

Na území okresu Brno-venkov k 31.12.2019 žilo **224 642 obyvatel**. Ve srovnání s minulými lety se i nadále jeho počet obyvatel zvyšuje. Podíl obyvatel ve skupině 0–14 let byl 18,2 %, ve věku 15–64 let bylo 63,4 % občanů a 18,4 % obyvatel bylo ve věkovém rozmezí 65 a více let. Lidé se dožívají průměrného věku 41,1 let.

Do okresu Brno-venkov patří sedm obcí s rozšířenou působností – Kuřim, Ivančice, Pohořelice, Rosice, Šlapanice, Tišnov a Židlochovice¹⁹.

8.3 Správní obvod obce s rozšířenou působností Kuřim

Ve správním obvodu je celkem 10 obcí. Vývojové tendence obyvatelstva jsou zachyceny v následujících tabulkách. Na základě údajů z nich lze říci, že je zřejmý rostoucí počet obyvatel jak v jednotlivých obcích, tak ve správním obvodu jako celku. K 31.12.2019 měl správní obvod **23 345 obyvatel**. Za 10 let vzrostl tento počet o 2 068 osob, to je o 10 %, a lze vzhledem k bytové výstavbě v obcích očekávat další růst počtu.

¹⁷ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019

¹⁸ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019

¹⁹ Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Časové řady/Okresy - časové řady/Brno-venkov/Vybrané ukazatele za okres Brno-venkov

**Tabulka č. 1: Údaje o obyvatelstvu správního obvodu obce s rozšířenou působností
Kuřim 2009–2019**

Ukazatel/ rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvatel	21277	21647	21845	21956	22198	22380	22614	22743	22855	23003	23345
Živě narození	325	271	238	265	262	242	253	263	256	260	235
Zemřelí	176	168	182	190	156	195	192	209	221	200	177
Přistěhovalí	793	819	619	605	631	624	658	595	621	648	766
Vystěhovalí	478	552	474	569	495	489	485	520	544	560	482
Celkový přírůstek obyvatel	464	370	201	111	242	182	234	129	112	148	342
Průměrný věk mužů	38,2	38,3	38,5	38,7	38,8	39	39,2	39,2	39,3	39,6	
Průměrný věk žen	40,6	40,6	40,7	40,9	41,2	41,2	41,3	41,5	41,7	41,8	

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Správní obvody/SO ORP Kuřim/Vybrané ukazatele za správní obvod Kuřim v letech 2001–2018

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Správní obvody/Vybrané údaje za správní obvody ORP

**Tabulka č. 2: Počet obyvatel obcí a správního obvodu obce s rozšířenou působností
Kuřim k 31.12. příslušného roku**

Obec/rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Čebín	1 724	1 739	1 747	1 775	1 828	1 826	1 817	1 843
Česká	949	982	996	1 005	1 012	1 012	1 008	1 015
Hvozdec	282	292	299	303	307	316	326	336
Chudčice	865	883	915	939	938	957	954	982
Jinačovice	628	651	670	686	706	744	755	779
Kuřim	10 814	10 900	10 971	11 051	11 026	10 981	10 997	10 993
Lelekovice	1 812	1 828	1 826	1 842	1 849	1 852	1 862	1 914
Moravské Knínice	872	872	888	901	927	958	982	1 032
Rozdrojovice	930	941	954	986	993	1 011	1 032	1 075
Veverská Bítýška	3 080	3 110	3 114	3 126	3 157	3 198	3 270	3 376
Správní obvod	21 956	22 198	22 380	22 614	22 743	22 855	23 003	23 345

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Města a obce/Věkové složení obyvatelstva/Archiv - věkové složení obyvatelstva v obcích JMK

Tabulka č. 3: Počet a věkové složení obyvatel v obcích správního obvodu ORP Kuřim k 31.12.2019

Název obce	Počet obyvatel celkem	v tom		v tom ve věku		
		muži	ženy	0–14 let	15–64 let	65 a více let
Čebín	1 843	906	937	337	1 180	326
Česká	1 015	500	515	177	640	198
Hvozdec	336	161	175	59	221	56
Chudčice	982	506	476	187	625	170
Jinačovice	779	401	378	166	478	135
Kuřim	10 993	5 374	5 619	2 004	7 106	1 883
Lelekovice	1 914	944	970	332	1 220	362
Moravské Knínice	1 032	524	508	216	625	191
Rozdrojovice	1 075	542	533	210	663	202
Veverská Bítýška	3 376	1 619	1 757	595	2 127	654
Celkem	23 345	11 477	11 868	4 283	14 885	4 177

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Města a obce/Věkové složení obyvatelstva

Tabulka č. 3 znázorňuje, že podíl obyvatel ve věku 0–14 let je 18,35 %, věková skupina 15–64 let tvoří 63,76 % z počtu obyvatel. Podíl obyvatel ve věku 65 a více let činil v roce 2019 17,89 % z celkového počtu obyvatel.

V tabulce č. 4 je uvedeno věkové složení obyvatelstva v jednotlivých obcích ORP Kuřim, které je rozděleno do 4 věkových kategorií. Níže uvedená tabulka uvádí, že osoby starší 65 let tvoří významnou a početnou skupinu z celkového počtu obyvatel, vyjádřeno v procentech, jedná se o 17,89 % občanů žijících v obcích správního obvodu ORP Kuřim k 31.12.2019. K 31.12.2009 žilo v obcích správního obvodu ORP Kuřim 3 156 obyvatel starších 65 let. Ke konci roku 2019 byl jejich počet 4 177 obyvatel. Jde tedy o nárůst o 32 %. Z toho vyplývá větší potřeba sociálních služeb a následné jejich zatížení.

Tabulka č. 4: Počet obyvatel a věkové složení obyvatel obcí správního obvodu ORP Kuřim k 31.12.2019 rozděleno do 4 věkových kategorií

Název obce	Počet obyvatel celkem	v tom ve věku				Podíl osob starších 65 let v %
		do 64 let	65–74 let	75–84 let	85 let a starší	
Čebín	1 843	1 517	199	94	33	17,69
Česká	1 015	817	110	68	20	19,51
Hvozdec	336	280	21	28	7	16,67
Chudčice	982	812	105	52	13	17,31
Jinačovice	779	644	91	31	13	17,33
Kuřim	10 993	9 110	1 035	644	204	17,13
Lelekovice	1 914	1 552	223	114	25	18,91
Moravské Knínice	1 032	841	111	62	18	18,51
Rozdrojovice	1 075	873	118	65	19	18,79
Veverská Bítýška	3 376	2 722	394	200	60	19,37
Celkem za ORP	23 345	19 168	2 407	1 358	412	
Celkem v % za ORP	100	82,11	10,31	5,82	1,76	17,89

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Města a obce/Věkové složení obyvatelstva a vlastní zpracování

Potřebnost občanů některých sociálních služeb se také projevuje podílem nezaměstnaných osob (mírou nezaměstnanosti). Ukazatel podíl nezaměstnaných osob je vypočten jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31.12. sledovaného roku na obyvatelstvu ve stejném věku k 31.12. předchozího roku.

Tabulka č. 5: Podíl nezaměstnaných (míra nezaměstnanosti) ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim v uvedených letech k 31.12.

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	7,93	5,33	4,70	4,23	3,14	2,36	2,28

Zdroj: ČSÚ/Kraj, okresy .../Správní obvody/Časové řady vybraných ukazatelů podle správních obvodů ORP/Podíl nezaměstnaných (míra nezaměstnanosti) podle správních obvodů ORP Jihomoravského kraje k 31.12.

Tabulka č. 6: Nezaměstnanost v ORP Kuřim za prosinec roku 2019

ORP/ukazatel	Uchazeči o zaměstnání	Dosažitelní uchazeči 15–64	Obyvatelstvo 15–64	Podíl nezaměstnaných osob	Volná pracovní místa
Kuřim	375	334	14 675	2,3 %	948

Zdroj: MPSV/Působnost MPSV/Zaměstnanost/Statistiky/Nezaměstnanost/Z územního hlediska/Nezaměstnanost v ORP od března 2014

Nezaměstnanost obyvatel ve správním obvodu ORP Kuřim byla v prosinci 2019 2,3 %, za sledované období od roku 2014 má klesající tendenci.

Lze tedy konstatovat, že demografické údaje správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim sledují, jak všeobecné trendy ve státě, kraji i okrese, tak například prodlužující se průměrný věk obyvatelstva. Nesmíme zapomenout zmínit i specifika značného podílu obyvatel ve věkové skupině 0–14 let. Ve správním obvodu ORP Kuřim žilo k 31.12.2019 celkem 5 235 dětí ve věku od 0–18 let.

Demografické údaje o obyvatelstvu, které můžeme získat ze statistik, jsou důležité pro efektivní plánování a realizování sociálních služeb. Vzhledem k tomu, že obsahují informace o počtu obyvatelstva, věkovém složení obyvatel, které můžeme rozdělit do jednotlivých skupin, o vzájemných vztazích mezi nimi, umožňují tak predikci vývojových tendencí v této oblasti, a to jak v rámci celostátní, krajské, okresní nebo obecní úrovně.

Český statistický úřad obecně, ani Krajská správa ČSÚ v Brně, ve svých statistikách nevedou údaje o konkrétní situaci občanů zaměřující se na identifikaci jejich sociálních, zdravotních, ekonomických nebo ostatních potřeb. Rozsah uváděných údajů v rámci plánování sociálních služeb, které je ve správním obvodu potřebné zjistit, spadá do kompetencí orgánů obcí a obce s rozšířenou působností a jsou záležitostí i občanů.

Znakem správního obvodu je i jeho veliká celistvost, malý počet obcí, kde lze spatřovat výhodu oproti územně rozsáhlým, velkým obvodům s vysokým počtem obcí. Na základě těchto údajů, možností obcí správního obvodu a podle potřeby i možností dalších, zejména blízkých obcí s rozšířenou působností, jsou připravována konkrétní nutná opatření a plánována budoucí opatření sociálních služeb s ohledem na specifika v této oblasti. Tato opatření jsou zpravidla dlouhodobého charakteru a jsou i finančně nákladná, z toho důvodu si jejich určení, nastavení a zavedení do praxe vyžaduje sběr a analýzu všech nezbytně potřebných a dostupných dat.

9 Stárnutí populace v České republice

Kvalita lidského života je výsledkem vzájemného působení sociálních, zdravotních, ekonomických a environmentálních podmínek a rozvoje společnosti. Oblast zdraví je dominujícím a často určujícím článkem kvality života. Zdraví ovlivňuje všechny aspekty života ve starším věku a ve stáří. Spoluvytváří kvalitu života, postavení starých lidí v rodině, zaměstnání i ve společenském životě. Za zdravého se starý člověk považuje tehdy, když nemá zjevnou nemoc nebo obtěžující syndrom, je spokojen s kvalitou svého života, je soběstačný, vyvíjí přiměřené fyzické a psychické aktivity a sociální kontakty. S přibývajícím věkem se však zmenšuje počet lidí, kteří tyto podmínky splňují.

Aktivní stárnutí je aktuální termín, který v sobě zahrnuje pozitivní akcent samostatnosti, nezávislosti, způsobilosti a zájmu pracovat i po odchodu do důchodu, reálně podporovat vlastní zdravý životní styl, tedy žít s pozitivní vizí. Jde o jakousi rovnováhu mezi rostoucím věkem a kvalitou života, o přiměřenou vitalitu a mobilitu.

V souladu s informacemi Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, jsou charakteristickými znaky dnešní společnosti v České republice měnící se demografická struktura obyvatelstva a prodloužování délky lidského života. Všechny státy světa jsou různou měrou zasahovány demografickým stárnutím populace, tato otázka se tak stala jednou z nejdiskutovanějších otázek posledních let. Děti se rodí méně a lidé se dožívají vyššího věku než dříve. Podle předpovědí lidé seniorského věku budou tvořit v roce 2050 téměř třetinu celé české populace. Očekává se tedy, že v ČR se v budoucnu v základních věkových skupinách promítnou změny, které se budou vyznačovat mírným snižováním podílu osob mladších 15 let, dále výrazným snižováním podílu ekonomicky aktivních osob a počet osob starších 65 let bude narůstat. Předpokládá se, že nejrychleji se bude zvyšovat počet osob nejstarších. V roce 2013 byl počet osob starších 85 let 0,2 mil., v roce 2060 je předpoklad, že počet osob bude 0,8 mil., a to je 4 krát více.

Seniorskou problematikou a problémy spojenými se stárnutím populace se zabývá od roku 2006 také Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, která mimo jiné podporuje i celoživotní přípravu na zdravý, aktivní a důstojný život pro lidi staršího věku a aktivní zapojení do společnosti ze strany seniorů. Politika přípravy na stárnutí je realizována a koordinována prostřednictvím platformy národních programů a plánů, které jsou aktualizovány jednou za pět let.

Významnou a početnou skupinou osob, které potřebují pomoc společnosti, jsou také osoby se zdravotním postižením. Z hlediska zdravotně postižených občanů je důležité řešit společné otázky života těchto osob. Snažit se pro tyto osoby najít vhodná řešení a opatření, která budou v jejich zájmu a pomohou jim usnadnit a zkvalitnit každodenní život. Jde o osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální, nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.

Podle údajů Světové zdravotnické organizace v evropském regionu pouze 20 % lidí nad 60 let neudává žádnou nemoc. Část ze zbývajících respondentů referuje o jedné nebo častěji o více nemocech.

Dobrá sociální politika a následné plánování a realizace sociálních služeb pro osoby se zdravotním handicapem musí být efektivní. Tuto efektivitu lze posuzovat minimálně ze dvou hledisek. První hledisko je ekonomické a je nutné porovnávat stanovené cíle a vynaložené náklady na jejich splnění. Snahou je samozřejmě minimalizace nákladů. Druhým hlediskem je správná analýza sociálního problému a nastavení opatření, která minimalizují daný negativní jev, včetně vytvoření systému rychlého vyhodnocování účinnosti a nastavení zpětné vazby.

Je neoddiskutovatelné, že podle systémového přístupu k řešení pomoci potřebným lidem můžeme hodnotit i danou společnost.

Významným prvkem vedoucím ke stabilizaci situace starších osob a osob zdravotně postižených je možnost zapojení do pracovního procesu samozřejmě v míře přijatelné a akceptovatelné. Obě cílové skupiny a jejich potřeby jsou často úzce propojeny a nejde tak vymezit a specifikovat jejich hranice.

Formou komunitních plánů sociálních služeb a jiných aktivit lze na základě znalosti potřeb cílových skupin seniorů a osob zdravotně postižených kvalitativně realizovat pomoc a nabídku jednotlivých sociálních služeb s cílem podpory této oblasti jejich života, kterou nezvládají vlastními silami.

Dle dostupných demografických údajů je tedy více než jasné, že česká populace stárne. V souvislosti s tím se dá předpokládat, že dnešní mladé generace čeká mnohem delší období jejich života, ve kterém se o ně bude muset někdo vzhledem k jejich závislosti na péči postarat. Dříve nemoci, které byly smrtelné, lze dnešní medicínou léčit, což vytváří na celou oblast veřejného zdraví a péče mnohem vyšší nároky. Z toho důvodu je třeba již dnes s touto skutečností pracovat, brát ji neustále v úvahu a plánovat tak, abychom se jí mohli v budoucnosti přizpůsobit.

Budoucí demografický vývoj, který zahrnuje také údaje o úmrtnosti a migraci, bude podle dlouhodobých prognóz nejen v ČR, ale i v dalších zemích a regionech odlišný. Mění se ekonomické a geopolitické mapy a úroveň států nebude již definována jenom množstvím obyvatel. Postupně bude klesat i počet práce schopného obyvatelstva.

Změny demografické křivky je možné dosáhnout kvalitní sociální politikou s postupným kvalitním přehodnocováním sociálního a zdravotnického systému²⁰.

²⁰ MPSV

10 Zjištění potřeby cílových skupin na území ORP Kuřim

V následujícím textu jsou uvedeny zjištěné potřeby pro jednotlivé cílové skupiny.

Podle obecných tendencí vývoje v oblasti sociálních služeb, které platí i pro správní obvod ORP Kuřim, na základě praxe odboru sociálních věcí a prevence MěÚ Kuřim, Centra sociálních služeb Kuřim a jiných subjektů, uvádíme zjištěné potřeby cílových skupin na území ORP Kuřim.

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením

Potřeby cílové skupiny senioři úzce souvisí s celostátním stárnutím populace. V ORP Kuřim se také zvyšuje počet osob, které jsou starší 65 let, jedná se o 17 % z celkového počtu obyvatel správního obvodu města Kuřimi. Současná a převážně budoucí situace si klade velké nároky na zajištění dlouhodobé péče. Je tedy patrný narůstající počet osob závislých na péči druhé osoby. V současné době je větší poptávka po sociálních službách, než jaká je nabídka ze strany poskytovatelů. Aby byly zajištěny potřeby seniorů a osob se zdravotním postižením v nepříznivé sociální situaci v ORP Kuřim v jejich přirozeném domácím prostředí, je nutné podporovat a rozvíjet terénní, případně ambulantní služby. A to zejména **pečovatelskou službu**, která bude dostupná v denních a nočních hodinách, o víkendech a svátcích, a bude tak moci zajistit potřebnou péči, a pomoci pečujícím rodinám zvládat tuto náročnou péči o své blízké. S podporou pečujících osob také úzce souvisí i podpora stávajících **odlehčovacích pobytových služeb** a vzhledem k nedostačujícím krajským volným kapacitám také **zřízení nových lůžek** odlehčovacích služeb. **Pečující osoby** se často samy nacházejí v situacích, kdy se o svého blízkého nemohou z různých důvodů po určitou dobu postarat. Z toho důvodu je zjišťována zvýšená potřeba zajištění péče v době, kdy ji nelze zajistit pečující rodinou. Další potřeba zajištění péče v době nepřítomnosti pečující osoby, kdy pečující osoba se po část dne nemůže o svého blízkého starat (senior s demencí či Alzheimerovou chorobou) v jeho přirozeném prostředí, protože dochází do zaměstnání, nastává v souvislosti s prodlužujícím se věkem odchodu osob do starobního důchodu. Tuto nepříznivou situaci pomáhá zvládnout **denní stacionář**, který tak významně přispívá k tomu, že osoby mohou i nadále zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí a nemusejí být umísťovány do pobytových zařízení. V případě, kdy pečující rodina již péči o svého blízkého z různých důvodů není schopna zajistit, včetně zdravotního postižení klienta, jsou také nedostatečné kapacity pro umístění do **domovů pro seniory, domovů se zvláštním režimem a chráněných bydlení**. Z výše uvedeného vyplývá tedy i potřeba **podpory neformálních pečujících**. Osoby pečující o osobu blízkou musejí často ukončit svoji výdělečnou činnost, s čímž úzce souvisí nepříznivá situace pro tyto osoby při případném návratu na trh práce. V neposlední řadě jsou osoby, které pečují o blízkou osobu, zdravotně postiženou, limitovány možnostmi nízkých příjmů dávek sociální péče nepojistného systému České republiky. S navýšením příspěvku na péči by se tato situace mohla také příznivě pro osoby změnit.

Pro osaměle žijící seniory a osoby se zdravotním postižením v přirozeném sociálním prostředí a jejich rodinné příslušníky, kteří nejsou se svými blízkými v neustálém kontaktu, je zjištěna potřeba zajištění pocitu bezpečí a snížení dopadu náhlých zdravotních komplikací. Pocit bezpečí může podpořit **tísňová péče**. U této cílové skupiny je také zjištěna potřeba zajištění **bezbariérových bytů**, které aktuálně nejsou k dispozici. U seniorů a osob se zdravotním postižením ve městě Kuřimi je zmiňována potřeba **odstraňování architektonických bariér**.

U **osob s duševním onemocněním** je zjištěna absence **podpory bydlení** v jakékoliv formě a **podpory terénní působnosti**. Jedná se o osoby, které často nejsou v kontaktu se svými příbuznými, nemají nárok na výplatu důchodu, nebo nárok na příspěvek na péči. Tyto osoby často pomoc odmítají, straní se společnosti, mají problémy se splácením svých závazků.

V souvislosti s probíhající reformou psychiatrické péče je základní potřebou zajištění podporovaného bydlení a návazných sociálních služeb. Město Kuřim ani ostatní obce ORP Kuřimi buď nemají žádné sociální byty, nebo jejich počet je naprosto nedostačující. V celém okrese Brno-venkov nejsou dostatečně kapacitně zajištěny sociální služby pro tuto cílovou skupinu, a to ve formě ambulantní, terénní a pobytové. Chybí volné kapacity pro umístění klientů do pobytových zařízení typu **chráněná bydlení a pobytová zařízení pro osoby s psychickými poruchami**. Dále jde zejména o zajištění služby **sociální rehabilitace, podpory samostatného bydlení a sociálně terapeutických dílen**.

Cílová skupina: Rodiny s dětmi

K zjištěným potřebám cílové skupiny rodiny s dětmi patří potřeba podpory dětem ve věku od 6 do 26 let, které jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy, a to formou ambulantní, popřípadě terénní služby **nízkoprahového zařízení pro děti a mládež**. Cílem je zlepšení kvality jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnění jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Tato podoba pomoci mladým lidem v Kuřimi ani v blízkém okolí neexistuje a nelze ji nahradit poskytovateli volnočasových aktivit či školskými zařízeními. Vzhledem k dlouhodobému záměru plánované výstavby nové lokality v Kuřimi, a očekávanému nárůstu obyvatel ve městě téměř až o 4,5 tisíce obyvatel, se dá předpokládat, že potřebnost zřízení této služby bude ještě větší.

Dále chybí kapacity **dostupného bydlení pro rodiny s dětmi**. Pro rodiny s dětmi nacházející se v bytové nouzi či krizové situaci nejsou dostatečně zajištěny kapacity přiměřeného bydlení. Je nedostatek sociálních a obecních bytů. Rodina jako celek nemá možnost využít azylového bydlení.

Významná je také podpora **sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, intervenčního centra** a ostatních forem **krizové pomoci**.

Cílová skupina: Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Základní potřebou cílové skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením je **potřeba podpory bydlení**, která je stěžejní pro jejich začlenění zpět do společnosti. Do budoucna se očekává nárůst lidí osob bez domova, dále osob, které budou na bydlení ohroženy, a bydlení pro ně je a bude nedostupné, to se týká také rodin s dětmi, seniorů a osob se zdravotním postižením. Již v současné době je tato situace velice problematická. Nedostupnost bydlení a růst cen nemovitostí, je sociálním a ekonomickým problémem, který se stává fenoménem dnešní společnosti. Významnou roli také hraje absence zákona o sociálním bydlení, která by legislativně tuto problematiku ukotvila. Nedostupnost bydlení je nejčastěji řešena prostřednictvím **azylových domů**, ubytoven, případně **nocleháren** ve městě Brně nebo jiném ORP. Město Kuřim, ani ostatní obce ORP Kuřim, nemají dostatečný počet sociálních bytů, ani zde není k dispozici ubytovna, kde by lidé mohli bydlet. Ubytovna v Kuřimi slouží pro zaměstnance místních firem. Jedním z řešení této situace by mohla být výstavba, případně rekonstrukce sociálních bytů, nebo jiná forma dostupného bydlení.

Dále je zde skupina osob bez domova, která žije v nepřiměřeném bydlení. Tito lidé mají také téměř vždy nějaké zdravotní postižení. Často nemají nárok na výplatu starobního nebo invalidního důchodu a jsou tak odkázány na dávky pomoci v hmotné nouzi. Aktuálně jsou ubytovny často plně obsazeny, dále ve velmi špatném stavu s nevhodnými podmínkami pro bydlení, a některé jsou dokonce před jejich uzavřením. Dalším problémem je, že osoby nemají jednorázovou částku nájemného k úhradě, která je podmínkou pro umístění na ubytovně. Osoby často ani nejsou registrovány na Úřadu práce ČR, nebo jsou z něho sankčně vyřazeny. Umístění těchto osob do pobytových sociálních zařízení a jejich pobyt v zařízeních je téměř nemožný. V jejich neprospěch je i to, že osoby často nemají přiznaný potřebný příspěvek na péči, a dále jsou požívateli dávek pomoci v hmotné nouzi, což situaci pro přijetí také komplikuje. Osoby bez přístřeší s nepříznivým zdravotním stavem se často nejsou schopny, a to vzhledem k jejich způsobu života, přizpůsobit podmínkám života

v „klasickém“ pobytovém zařízení typu např. domova pro seniory. Pro tuto cílovou skupinu obyvatel tak **chybí vhodné pobytové sociální zařízení poskytující zároveň zdravotní péči**. Tyto osoby také často řeší dluhové problémy a mají problémy si nalézt a udržet plnohodnotné zaměstnání.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem je tak stěžejní pro tuto cílovou skupinu zajištění **dostupného bydlení, podpora poradenství** týkající se **dluhové problematiky a zaměstnání**.

Doporučení pro krajskou úroveň na další plánovací období 2021–2023 za okres Brno-venkov

Vzhledem ke zjištěným potřebám z praxe obyvatel území okresu Brno-venkov, které vyplynuly z jednání Okresního týmu Brno-venkov, uvádíme pro Krajský úřad Jihomoravského kraje doporučení pro další plánovací období let 2021-2023 a navazující období, kterými jsou stěžejní témata týkající se především:

- 1. Podpory pečovatelské služby.**
- 2. Podpory pobytové odlehčovací služby.**
- 3. Podpory denního stacionáře pro seniory a osoby se zdravotním postižením.**
- 4. Podpory chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním.**
- 5. Podpory služeb sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním.**

11 Výběr poskytovatelů sociálních služeb poskytujících sociální služby a ostatních zařízení poskytujících služby obyvatelům ORP Kuřim

V rámci komunitního plánu jsou osoby nacházející se v nepříznivé sociální situaci rozděleny podle zmapovaných potřeb do třech cílových skupin, a to na seniory a osoby se zdravotním postižením, dále jsou to rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V této kapitole je pracovníky OSVP, MěÚ Kuřim, uveden výběr poskytovatelů, se kterými je pracovníky navázán nejčastější kontakt. Kompletní seznam zařízení, která pomáhají osobám zvládnout jejich nepříznivou sociální situaci, a je možné se na ně obrátit s žádostí o pomoc a podporu, je daleko obsáhlejší, a není tak možné všechna zařízení v tomto dokumentu uvést. Cílem této části tak není uvést všechny dostupné registrované poskytovatele sociálních služeb dle zákona o sociálních službách, nebo jiná dostupná pomáhající zařízení působící v rámci České republiky nebo na území Jihomoravského kraje.

Registrované poskytovatele sociálních služeb v České republice je možné vyhledat v registru poskytovatelů sociálních služeb provozovaném Ministerstvem práce a sociálních věcí na internetu na webových stránkách: <http://iregistr.mpsv.cz>. Elektronický katalog sociálních služeb Jihomoravského kraje je k dispozici na webových stránkách: socialnisluzby.kr-jihomoravsky.cz. Podrobné informace o všech institucích a jimi poskytovaných službách lze získat na webových stránkách zařízení umístěných na internetu, nebo se telefonicky spojit přímo s pracovníkem dané instituce, který poskytne zájemci požadované informace, dále je možné požádat organizaci o informace prostřednictvím e-mailové komunikace, anebo se v případě zájmu dohodnout s konkrétním pracovníkem na osobním setkání, v rámci kterého může pracovník informace také sdělit. Komplexní sociální poradenství také poskytují pracovníci OSVP, MěÚ Kuřim.

Obyvatelům ORP Kuřimi jsou sociální služby, zdravotní služby, nebo jiné související aktivity nejčastěji poskytovány organizacemi, které mají své sídlo ve městě Kuřimi, Tišnově a Brně, případně ostatními poskytovateli působícími na území JMK.

Město Kuřim vzhledem ke zjištěným potřebám obyvatel města podporuje subjekty, které zajišťují pro cílové skupiny potřebné sociální služby, v případě potřeby jsou subjekty podporovány také finančně na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy.

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením

V tabulce č. 7 je uveden seznam vybraných zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením, které také působí na území ORP Kuřim. Na služby a další odborníky je možno se obyvateli ORP Kuřim obracet s žádostí o pomoc a podporu při zvládání obtížné životní situace, kterou senioři a osoby se zdravotním postižením, případně pečující osoby, vzhledem ke svému věku, nepříznivému zdravotnímu stavu a dalším podstatným okolnostem, nezvládají sami řešit.

Tabulka č. 7: **Seznam zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením**
(aktualizováno k 05.07.2020)

NÁZEV	POPIS
Centrum sociálních služeb Kuřim Zahradní 1275/10, 664 34 Kuřim tel.: 541 518 311, 541 518 301 web: www.csskurim.cz	Poskytuje pečovatelskou službu a domácí zdravotní péči, zajišťuje správu bytového domu.
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Tišnov Ráboňova 116, 666 01 Tišnov tel.: 543 008 133, 731 136 197 web: www.tisnov.charita.cz	Poskytuje pečovatelskou službu, domácí zdravotní péči, odlehčovací službu, mobilní hospicovou péči, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství, chráněné bydlení, sociální rehabilitaci, charitní

	záchrannou síť, provozuje půjčovnu kompenzačních pomůcek.
Centrum sociálních služeb Tišnov, příspěvková organizace Králova 1742, 666 01 Tišnov tel.: 549 410 312 web: www.css-tisnov.cz	Zajišťuje správu domu s pečovatelskou službou.
Betanie - křesťanská pomoc, z. ú., Villa Vlad'ka Zahumení 639/64, 664 31 Lelekovice tel.: 541 240 796 web: www.betanie.eu	Poskytuje pobytovou odlehčovací službu.
HEWER, z.s. Divadelní 6, 602 00 Brno tel.: 736 505 541 web: www.hewer.cz	Poskytuje službu osobní asistence.
ParaCENTRUM Fenix, z. s. Netroufalky 787/3, Bohunice, 625 00 Brno tel.: 547 210 382, 733 589 567 web: www.pcfenix.cz	Poskytuje služby odborné sociální poradenství, osobní asistence, sociální rehabilitace.
Liga vozíčkářů, z. ú. Bzenecká 4226/23, Židenice, 628 00 Brno tel.: 777 010 331 web: www.ligavozic.cz	Poskytuje službu osobní asistence.
Domov pro mne, z.s. Kounicova 299/42, Veveří, 602 00 Brno tel.: 541 245 664, 605 035 380 web: www.domovpromne.cz	Poskytuje službu osobní asistence.
TyfloCentrum Brno, o.p.s. Chaloupkova 578/3, Královo Pole, 612 00 Brno tel.: 515 919 770 web: www.centrumpronevidome.cz	Poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociální rehabilitaci, odborné sociální poradenství.
Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Brno Kamenomlýnská 124/2, Brno-střed, Pisárky, 603 00 Brno tel.: 541 212 810 web: www.tyfloservis.cz	Poskytuje službu sociální rehabilitace.
Občanské sdružení Logo z.s. Vsetínská 527/20, Štýřice, 639 00 Brno tel.: 775 564 605, 775 564 615 web: www.oslogo.cz	Poskytuje službu sociální rehabilitace.
Unie neslyšících Brno, z.s. Palackého třída 19/114, Královo Pole, 612 00 Brno tel.: 541 245 321, 725 605 216 web: www.unieneslysicichbrno.cz	Poskytuje tlumočnické služby, odborné sociální poradenství.
Chráněné bydlení Skryje, Oblastní charita Tišnov Skryje 19, 594 55 Dolní Loučky tel.: 534 008 340, 734 860 771 web: www.tisnov.charita.cz	Poskytuje službu chráněné bydlení, sociální rehabilitace.
Prah jižní Morava, z.ú. Tuřanská 199/12, Brněnské Ivanovice, 620 00 Brno tel.: 731 485 068 web: www.prah-brno.cz	Poskytuje službu sociální rehabilitace.
DOTYK II, o.p.s. Václavská 11/127, Přízřenice, 619 00 Brno tel.: 777 778 871	Poskytuje službu sociální rehabilitace.

<i>web: www.dotyk2.cz</i>	
Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa, Oblastní charita Rajhrad Jiráskova 47, 664 61 Rajhrad tel.: 730 185 821, 547 232 223 <i>web: www.rajhrad.charita.cz</i>	Poskytuje pobytovou odlehčovací službu.
Klára pomáhá z. s. třída Kpt. Jaroše 1922/3, Černá Pole, 602 00 Brno tel.: 733 678 894 <i>web: www.klarapomaha.cz</i>	Pomoc pečujícím a pozůstalým.
Unie pečujících z. s. tř. Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno tel.: 733 678 890 <i>web: www.uniepecujicich.cz</i>	Organizace zaměřující se na podporu a pomoc pečujícím osobám.
Pečuj doma Vyšehradská 43, 128 00 Praha 2 tel.: bezplatná linka pro pečující: 800 915 915 <i>web: www.pecujdoma.cz</i>	Podpora neformálních pečujících. Za projektem Pečuj doma je Diakonie Českobratrské církve evangelické.
Anděl na drátě Karlovo náměstí 84, 547 01 Náchod tel.: 800 555 655, 731 100 122 <i>web: www.andelnadrate.cz</i>	Poskytuje asistenční a tísňovou péči pro seniory a osoby se zdravotním postižením, linku pro seniory a poradnu pro seniory.
Svaz tělesně postižených v České republice z. s. městská organizace Brno Mečová 368/5, Brno-město, 602 00 Brno tel.: 542 212 657, 733 754 233 <i>web: www.stp-brno.cz</i>	Poskytuje odborné sociální poradenství.
Domov sv. Alžběty Žernůvka 12, 666 01 Nelepeč-Žernůvka tel.: 549 411 526, 604 812 871 <i>web: www.dosa.cz</i>	Provozuje službu domov pro seniory.
Domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem	Seznam pobytových sociálních zařízení je dostupný na webových stránkách: http://iregistr.mpsv.cz .
Ambulance klinické psychologie a psychoterapie Kuřim Poliklinika Kuřim, Blanenská 982, 4. patro tel.: 732 782 107, 775 182 608 <i>web: www.psychologie-kurim.cz</i>	Poskytování psychologických služeb, psychoterapie.

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílová skupina: Rodiny s dětmi

V tabulce č. 8 je uveden seznam zařízení pro děti a rodinu, které působí na území ORP Kuřim nebo na které se mohou obyvatelé ORP Kuřim obracet. Zde jsou uvedeny vybrané kontakty na služby a odborníky, které je možné kontaktovat s žádostí o pomoc, pokud se rodiny s dětmi nacházejí v nepříznivé sociální situaci, kterou nezvládají řešit vlastními silami.

Tabulka č. 8: **Seznam zařízení pro děti a rodinu**
(aktualizováno k 30.03.2020)

NÁZEV	ZŘIZOVATEL
Centrum PRO Blansko Sladkovského 1860/2b, 678 01 Blansko tel.: 516 411 400 <i>web: www.blansko.charita.cz</i>	Diecézní charita Brno, Oblastní charita Blansko

Chovánek - dětské centrum rodinného typu, příspěvková organizace Vejrostova 1361/8, 635 00 Brno-Bystrc tel.: 546 422 028 web: www.chovaneck.cz	Chovánek - dětské centrum rodinného typu, příspěvková organizace
Kruh Znojmo - centrum zdravotních služeb pro děti, příspěvková organizace Mládeže 1020/10, 669 02 Znojmo tel.: 515 225 151 web: www.kruhznojmo.cz	Kruh Znojmo - centrum zdravotních služeb pro děti, příspěvková organizace
Dětská léčebna Křetín Křetín 12, 679 62 Křetín tel.: 516 470 000 web: www.detskelecebny.cz/kretin	Jihomoravské dětské léčebny, příspěvková organizace
Dětská léčebna pohybových poruch Bedřicha Smetany 7, 680 01 Boskovice tel.: 511 123 200 web: www.detskelecebny.cz/boskovice	Jihomoravské dětské léčebny, příspěvková organizace
Krůček Kyjov - centrum zdravotních služeb pro děti, příspěvková organizace Strážovská 965/2, 697 01 Kyjov tel.: 518 601 391 web: www.dckyjov.cz	Krůček Kyjov - centrum zdravotních služeb pro děti, příspěvková organizace
Krizové centrum pro děti a dospívající Hapalova 4, 621 00 Brno tel.: 541 229 298 web: www.krizovecentrum.cz	Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace
Centrum pro rodinu a sociální péči Biskupská 280/7, 602 00 Brno – sídlo organizace Josefská 1, 602 00 Brno – Family Point tel.: 542 217 464, 731 140 011 web: www.crsp.cz	Centrum pro rodinu a sociální péči (CRSP) , nezisková organizace, která nabízí rodinám volnočasové, vzdělávací a poradenské programy a také podporu v obtížných životních situacích.
SPONDEA, z.ú. Sýpka 1351/25, Černá Pole, 613 00 Brno tel.: 541 235 511, 608 118 088 web: www.spondea.cz	Krizová pomoc pro děti, mládež a studenty do 26 let, Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím.
Centrum Anabell, z. ú. Masarykova 506/37, Brno-město, 602 00 Brno tel.: 542 214 014, 724 824 619 web: www.anabell.cz	Pomoc při poruchách příjmu potravy.
Poradna rané péče DOREA Kamenná 11, 639 00 Brno tel.: 734 862 310 web: www.dorea-eliada.cz	Odborné provázení a podpora pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením nebo ohroženým vývojem, raná péče.
Pedagogicko-psychologická poradna Brno, příspěvková organizace Hybešova 15, 602 00 Brno tel.: 543 426 080, 731 658 683 web: www.pppbrno.cz	Předškolní oddělení, základní školství, oddělení pro žáky SŠ a VOŠ pro region Brno-venkov.
RATOLEST BRNO, z.s.	Nestátní nezisková organizace, která pomáhá odborně řešit potíže sociálně-znevýhodněných dětí,

třída Kpt. Jaroše 2032/7b, Černá Pole, 602 00 Brno tel.: 773 826 837 web: www.ratolest.cz	mladých lidí a rodin, a to prostřednictvím nabízených služeb, poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.
Středisko výchovné péče HELP ME, z. s. Bořetická 4225/2, Židenice, 628 00 Brno tel.: 544 216 178 web: www.svp-helpme.cz	Spolek pro děti a mládež s výchovnými problémy, s výukovými problémy, pro děti experimentující s drogou a jejich rodiče.
Poradna pro manželství, rodinu a dítě Mgr. Milan Tělupil Opuštěná 9/2, 602 00 Brno tel.: 739 691 669	Poradna nabízí individuální, párovou a rodinnou psychoterapii. Poskytuje psychologické poradenství a provádění diagnostiky.
Modrá linka, z. s. – Linka důvěry Anenská 10/10, Staré Brno, 602 00 Brno tel.: 608 902 410 web: www.modralinka.cz	Poskytuje služby lidem v krizových situacích prostřednictvím telefonické konzultace, skypu, chatu, e-mailu, konzultací v osobní poradně.
Linka bezpečí, z.s. – Linka bezpečí Ústavní 95, Bohnice, 181 00 Praha tel.: 116 111 web: www.linkabezpeci.cz	Linka bezpečí je bezplatná telefonická linka krizové pomoci pro děti, mládež a studující do 26 let. Je v provozu 24 hodin denně.
Linka bezpečí, z.s. – Rodičovská linka Ústavní 95, Bohnice, 181 00 Praha tel.: 606 021 021 web: www.rodicovskalinka.cz	Tato linka poskytuje telefonickou krizovou pomoc a základní sociální poradenství především rodičům, prarodičům a dalším členům rodiny, pedagogům a všem dospělým.
Nadace Naše dítě – Linka právní pomoci Ústavní 95, Bohnice, 181 00 Praha 8 tel.: 777 800 002 web: www.nasedite.cz	Na tomto čísle lze obdržet zdarma právní radu od zkušených advokátů ohledně problémů z oblasti rodinného práva a péče o dítě.
Občanská poradna Brno, z.s. Anenská 10/10, Staré Brno, 602 00 Brno tel.: 545 241 828 web: www.poradnabrno.eu	Poradna nabízí uživatelům pomoc při orientaci v síti sociálních služeb, poskytuje poradenskou pomoc – v oblasti bydlení, rodina a mezilidské vztahy, majetkoprávní vztahy, sociální zabezpečení, dluhová problematika a jiné.
MAGDALENIUM, z.s. Bratislavská 215/31, Zábrdovice, 602 00 Brno tel.: 776 718 459 web: www.magdalenium.cz	Pomoc obětem domácího násilí. Azylový dům - Magdalenium
Na počátku, o. p. s. Soběšická 560/60, Husovice, 614 00 Brno tel.: 548 221 405, 774 440 821 web: www.napocatku.cz	Pomoc těhotným ženám a maminkám s dětmi v tísní.
Domov sv. Markéty - azylové domy Brno Staňkova 47, 612 00 Brno tel.: 549 122 965	Azylové ubytování pro těhotné ženy a ženy s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci spojené se

web: www.brno.charita.cz	ztrátou bydlení, jsou ohrožovány na zdraví a životě, a nebo je ohrožena výchova a vývoj jejich dětí.
Domov pro matky s dětmi - Společná cesta Heyrovského 11, 635 00 Brno tel.: 546 210 763 web: www.css.brno.cz	Azylové ubytování pro matky s dětmi.
Krizové centrum, Psychiatrická klinika FN Brno-Bohunice Jihlavská 20, 625 00 Brno tel.: 547 212 333 – Linka naděje tel.: 532 232 078 – telefonická linka krizového centra web: www.fnbrno.cz	Poskytuje první psychiatrickou a psychologickou pomoc pro dospělé klienty v krizových životních situacích. Provozní doba: non-stop
DOTYK II, o.p.s. Václavská 11/127, Přízřenice, 619 00 Brno tel.: 773 098 779 web: www.dotyk2.cz	Poskytuje službu raná péče.
Paspoint, z.ú. Anenská 10/10, Staré Brno, 602 00 Brno tel.: 778 071 913 web: www.paspoint.cz	Poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi s poruchou autistického spektra, ranou péči, sociální rehabilitaci, osobní asistenci.
Společnost pro ranou péči, pobočka Brno Uzbecká 572/32, Bohunice, 625 00 Brno 25 tel: 541 236 743, 777 234 134 web: www.ranapece.cz	Poskytuje ranou péči.
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. Hábova 1571/22, Stodůlky, 155 00 Praha 5 tel: 739 642 677, 733 181 497 web: www.tamtam.cz	Poskytuje ranou péči.
SOS dětské vesničky, z.s. SOS Kompas, Středisko sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi Borůvková 551/11, Medlánky, 621 00 Brno tel.: 778 086 598	Poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

web: www.sos-vesnicky.cz	
Oblastní charita Tišnov, Klub Čas Tišnov Ráboňova 116, 666 01 Tišnov tel: 739 247 942, 739 389 198 web: www.tisnov.charita.cz	Poskytuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.
Janus, z. s. Popkova 1005, 664 34 Kuřim tel: 775 785 335 web: www.janus-os.cz	Pomáhá připravovat děti a mladé lidi z náhradní péče v Jihomoravském kraji na samostatný život.

Zdroj: Standardy SPOD, MěÚ Kuřim/ Příloha č. 11 – Aktualizované kontakty na zařízení a odborníky (S č. 1)

V tabulce č. 9 jsou uvedena zařízení pro rodiny s dětmi působící ve městě Kuřimi.

Tabulka č. 9: **Seznam zařízení pro rodiny s dětmi v Kuřimi**
(aktualizováno k 31.03.2020)

NÁZEV	POPIS
Family Point ve Wellness Kuřim s.r.o. Sportovní 1082/1, 664 34 Kuřim web: www.familypoint.cz	Místo přátelské rodině, které bezplatně poskytuje místo pro nakojení a přebalení dítěte, odpočinek a hru, letáky s informacemi pro podporu rodiny.
Mateřské a rodinné centrum KuřimMaTa, z. s. nám. Osvobození 902/1, 664 34 Kuřim e-mail: kurimata@kurimta.cz web: www.kurimata.cz	Centrum nabízí pravidelné programy a jiné aktivity zaměřené na děti a jejich rodiče.
Společenské a kulturní centrum Kuřim, příspěvková organizace nám. Osvobození 902/1, 66434 Kuřim tel.: 702 250 914 web: www.kulturakurim.cz	Provozuje kino, knihovnu, expozici, štolu, Klub seniorů a pořádá akce v kulturním domě.
Městská knihovna Kuřim Popkova 1006, 664 34 Kuřim tel.: 541 420 462 web: www.kulturakurim.cz/knihovna	Poskytování knihovnických služeb, organizování akcí pro veřejnost, provozování Klubu Kotelna – pořádání kulturních a vzdělávacích akcí (Vzdělávací pondělky; Vzpomínání na starou Kuřim; Kuřim – místo, kde žiji; Cestopisné přednášky; Trénování paměti; Virtuální univerzita 3. věku).

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílová skupina: Osoby ohrožené sociálním vyloučením

V tabulce č. 10 je uveden seznam zařízení pro osoby nacházející se v krizové situaci, kterou nezvládají řešit vlastními silami, nebo za pomoci svých blízkých. Služby uživatelům pomáhají začlenit je do běžného života. Služby působí na území ORP Kuřim nebo je mohou obyvatelé ORP Kuřim sami vyhledat.

Tabulka č. 10: **Seznam zařízení pro osoby ohrožené sociálním vyloučením**
(aktualizováno k 05.07.2020)

NÁZEV	POPIS
Diecézní charita Brno, Oblastní charita Blansko Komenského 19, 678 01 Blansko tel.: 516 417 351 web: www.blansko.charita.cz	Poskytuje odborné sociální poradenství, nízkoprahové denní centrum, noclehárnu, krizovou pomoc.
Armáda spásy v České republice, z.s. Mlýnská 25, 602 00 Brno tel.: 543 212 530 web: www.armadaspasy.cz	Poskytuje služby noclehárna, nízkoprahové denní centrum, azylový dům.
Diecézní charita Brno třída Kpt. Jaroše 1928/9, Brno-střed, Černá Pole, 602 00 Brno 2 tel.: 538 700 950 web: www.dchb.charita.cz	Poskytuje služby noclehárna, denní centrum pro lidi bez domova, azylový dům, odborné sociální poradenství (dluhové poradenství, apod.).
Persefona, z. s. Gorkého 66/17, Veveří, 602 00 Brno tel.: 737 834 345, 545 245 996 web: www.persefona.cz	Poskytuje službu odborného sociálního poradenství pro oběti domácího násilí a trestné činnosti.

Zdroj: Vlastní zpracování

12 Identifikace cílových skupin uživatelů pro další plánovací období

- senioři a osoby se zdravotním postižením
- rodiny s dětmi
- osoby ohrožené sociálním vyloučením

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 1	Udržení a zkvalitnění pečovatelské služby ve správním obvodu ORP Kuřim
Priorita 2	Rozšíření činnosti CSS Kuřim o ambulantní služby (denní stacionář)
Priorita 3	Rozšíření činnosti CSS Kuřim o ambulantní služby (poradenství) - souvisí také s cílovými skupinami rodiny s dětmi, osoby pečující
Priorita 4	Poskytování odlehčovací služby pobytové pro dospělé v obci Lelekovice
Priorita 5	Poskytování pečovatelské a odlehčovací služby pro obyvatele obcí ORP Kuřim Oblastní charitou Tišnov
Priorita 6	Zajištění sociální služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním na území ORP Kuřim
Priorita 7	Zajištění sociální služby tísňové péče
Priorita 8	Podpora aktivizačních činností pro seniory (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)
Priorita 9	Podpora bezbariérovosti v Kuřimi (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)

Cílová skupina: Rodiny s dětmi	
Priorita 1	Podpora sociálních služeb zaměřených na práci s dětmi a mládeží v nepříznivé životní situaci – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Priorita 2	Podpora služeb určených rodinám s dětmi – formou Mateřského a rodinného centra KuřimMaTa, z. s. (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)
Priorita 3	Podpora vytváření vhodných životních podmínek pro fungování rodin a spoluvytváření prostředí příznivého rodině – Family Point (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)
Priorita 4	Psychologické poradenství a diagnostika zaměřená na sociálně-právní ochranu dětí a zdravé klima v rodinách (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)

Cílová skupina: Osoby ohrožené sociálním vyloučením	
Priorita 1	Podporované bydlení – startovací byt
Priorita 2	Podpora a pomoc při zajištění ubytování, sociální poradenství

13 Komentáře k cílovým skupinám

Udržení a zkvalitnění pečovatelské služby ve správním obvodu ORP Kuřim

Z důvodu zajištění potřeb uživatelů pečovatelské služby v ORP Kuřimi je nutné sociální službu udržet a stále ji zkvalitňovat. Pečovatelská služba musí být nabízena a poskytována dle potřeb uživatelů minimálně v rozsahu od 7:00–20:00 hodin včetně víkendů a svátků a také stejným způsobem a ve stejném rozsahu všem uživatelům tzn. uživatelům v běžných domácnostech (v terénu) a uživatelům v bytech zvláštního určení včetně domu s pečovatelskou službou na území ORP Kuřim. Zkvalitnění služby, jako odborné služby, bude spočívat v poskytování především přímé péče uživatelům a služba nebude nahrazovat činnost veřejných služeb. Z tohoto důvodu je potřeba navýšení kapacity personálu o 2 úvazky.

Pečovatelská služba dle zákona poskytuje tyto základní činnosti v rozsahu těchto úkonů:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu tj. pomoc a podpora při podávání jídla a pití, pomoc při oblékání a svlékání včetně speciálních pomůcek, pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru, pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu tj. pomoc při úkonech osobní hygieny, pomoc při základní péči o vlasy a nehty, pomoc při použití WC,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy tj. zajištění stravy odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování, dovoz nebo donáška jídla, pomoc při přípravě jídla a pití, příprava a podání jídla a pití,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti tj. běžný úklid a údržba domácnosti, pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti, běžné nákupy a pochůzky, praní a žehlení ložního prádla, popřípadě jeho drobné opravy, praní a žehlení osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: tj. doprovázení dospělých do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět.

Nejvíce je využíván bod c a dále body a, b, d.

Cílem pečovatelské služby je umožnit a podpořit osoby žít život v přirozeném sociálním prostředí a doplnit neformální pečující osoby. Dále podpořit uživatele ve využívání běžně dostupných veřejných služeb a udržet jejich běžné vazby v komunitě.

Podpora a pomoc pečovatelské služby vychází z individuálně určených potřeb jednotlivých uživatelů, respektuje a zachovává jejich důstojnost a jejich základní lidská práva. Působí na ně aktivně a podporuje je v sociálním začleňování.

1. Rozšíření činnosti CSS Kuřim o ambulantní služby

Denní stacionář se zaměřuje na poskytování služby osobám, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Péče je zaměřena především na podporu a pomoc při běžných každodenních činnostech a vyplnění volného času.

Služba je poskytována formou ambulantní, to znamená, že není uživatel dlouhodobě vytržen ze svého přirozeného sociálního prostředí. Do služby dochází či dojíždí podle svých potřeb v rámci dne a uzavřené smlouvy o poskytování sociální služby.

Klientům jsou k dispozici denní a odpočinková místnost, jídelna, prostory pro provádění osobní hygieny a stálý dohled personálu.

Posláním denního stacionáře

je nabízení individuální podpory a pomoci osobám, které splňují cílovou skupinu. Za pomoci sociální služby mohou tyto osoby i nadále žít ve svém přirozeném sociálním prostředí a udržovat vztahy, které jsou pro ně důležité. Poskytovaná sociální služba respektuje důstojnost osob, jejich lidská práva a svobody. Uživatelům služby umožňujeme smysluplné využití jejich času, dále udržování a upevňování jejich schopností a dovedností a realizování každodenního života dle svých představ a žít běžným způsobem života srovnatelným s vrstevníky. Rodinným příslušníkům nabízí pomoc ve formě zajištění jejich blízkých, kteří s ohledem na svůj věk, chronické onemocnění či zdravotní postižení nemohou zůstat doma sami.

Cílová skupina

osoby chronicky nemocné, senioři, kdy tyto osoby mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, dále osoby s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby případně i osoby s Alzheimerovým typem demence.

Věková struktura uživatelů:

poskytujeme službu osobám ve věku od 18 let.

Kapacita sociální služby: 10 uživatelů

Základní činnosti sociální služby

pomoc při osobní hygieně, nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc a podpora při podávání jídla a pití, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti tj. nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, dále podpora při získávání návyků souvisejících se zařazením do běžného společenského prostředí včetně využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

2. Rozšíření činnosti CSS Kuřim o poradenství

Služba se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osob, vyjma působení ve školách, v zařízeních sociálních služeb ve vymezeném čase.

Cílová skupina

osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby, nebo osobám pečujícím.

Věková struktura uživatelů:

poskytujeme službu osobám ve věku 0 – 99+.

Základní činnosti sociální služby

výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí a záležitostí souvisejících s udržení či získáním bydlení, u pečujících osob nácvik dovedností pro zvládání péče o osoby závislé na jejich pomoci, u pečujících osob pomoc s vyrovnáním se s traumatem spojeným s umíráním a úmrtím blízké osoby.

Poskytování odlehčovací služby pobytové pro dospělé v obci Lelekovice

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, právně řeší odlehčovací služby v ustanovení § 44 tohoto zákona. Následně poskytovaná péče vychází z obecných principů sociálních služeb. Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek²¹.

Odlehčovací pobytová sociální služba je poskytována organizací Betanie - křesťanská pomoc, z. ú. se sídlem v Brně. Pro obyvatele ORP města Kuřimi je tato služba realizována v obci Lelekovice v objektu s názvem Villa Vladka.

Služba zahájila činnost na začátku července 2019 v Lelekovicích na ulici Zahumení 64. Villa Vladka je situována v klidné části Lelekovic s krásným výhledem do místní zeleně. Objekt povstal na pozemku bývalého Husova sboru v Lelekovicích. Díky dotační podpoře z Integrovaného regionálního operačního programu tu vznikl zbrusu nový objekt s kapacitou 18 registrovaných lůžek s velkými a vzdušnými pokoji (3 čtyřlůžkové pokoje a 3 dvojlůžkové pokoje), velkou společenskou místností, která slouží jako jídelna a zároveň poskytuje prostor k různým aktivitám pro klienty. Součástí zařízení je i menší modlitebna, kde se konají pro klienty každou neděli bohoslužby. Betanie poskytuje odlehčovací pobytovou službu s cílovou skupinou klientů ve věku od 27 let a výše s kombinovaným postižením.

V průběhu druhého pololetí roku 2019 byly v zařízení poskytnuty sociální služby 75 uživatelům s průměrným věkovým rozptylem od 40 do 95 let věku. Z celkového počtu byla služba poskytnuta 39 obyvatelům z ORP Kuřimi, z toho se jednalo o 21 uživatelů z města Kuřimi. Jde o klienty, o něž obvykle pečují rodinní příslušníci, kteří tuto péči potřebují z rozmanitých důvodů (vlastní hospitalizace, opravy v bytě, pobyt v lázních, dovolená apod.) přerušit. Mezi klienty se objevují rovněž pacienti z LDN či nemocnic, kdy rodiny musí řešit překlenovací období při zhoršeném zdravotním stavu svého rodinného příslušníka.

Odlehčovací sociální služba Betanie – křesťanské pomoci se snaží pružně reagovat na poptávku pobytů klientů, které mnoho dalších odlehčovacích služeb z důvodu komplikovaného zdravotního stavu odmítá – klienty s tracheostomií, PEG, intravenózním portem, PMK, podáváním inzulinu či dechovou terapií apod.

Pokud se týká financování související s provozem služby, město Kuřim, případně i jednotlivé obce správního obvodu Kuřim, se budou podílet pouze na provozních nákladech na základě obsazené kapacity a v souladu s aktuálními pravidly financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji.

Poskytování pečovatelské a odlehčovací služby pro obyvatele obcí ORP Kuřim Oblastní charitou Tišnov

Podle § 40, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je pečovatelská služba terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony²².

²¹ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

²² zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Pečovatelská služba Oblastní charity Tišnov je poskytována terénní formou a obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Posláním terénní pečovatelské služby je být lidem na blízku a **pomoci jim v problémech**, které prožívají z důvodu stáří či nemoci. Cílovou skupinou jsou osoby s chronickým onemocněním či osoby se zdravotním postižením, senioři a rodiny s dětmi, které potřebují pomoc při zvládání úkonů v oblasti péče o svoji vlastní osobu nebo při zajištění chodu domácnosti, a to **z důvodu snížené soběstačnosti**. Služba je určena tedy občanům, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci a vyžadují pravidelnou pomoc od jiné osoby. Služba má stanovené hlavní zásady, kterými se při poskytování řídí. Hlavním cílem služby je poskytování kvalitních, finančně, časově a místně dostupných služeb, které povedou k podporování samostatnosti uživatele, zachování jeho dosavadního způsobu života, umožnění uživateli zůstat co nejdéle ve svém přirozeném sociálním prostředí. Současně s tím usiluje o zachování přirozených sociálních kontaktů klienta. Součástí pečovatelské služby je i poskytování činností fakultativních, kdy lze zapůjčit jídlonosiče, dopravit klienta na úřad, k lékaři.

Služba je poskytována sedm dní v týdnu od 7:00 do 20:00 hodin. Kancelář pečovatelské služby je provozována pravidelně v Tišnově, Ráboňova 116, v pondělí a ve středu od 7:00 do 11:30 hodin a od 12:30 do 15:30 hodin, ve Veverské Bítýšce, Boční 555, dle telefonické domluvy s vedoucí služby.

Odlehčovací služby je možné v souladu s ustanovením § 44, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poskytovat jako službu terénní, ambulantní nebo pobytovou osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek²³.

Odlehčovací služba Oblastní charity Tišnov je poskytována terénní formou, služba obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- e) sociálně terapeutické činnosti,
- f) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- g) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Posláním terénní odlehčovací služby je poskytování kvalifikované pomoci a podpory seniorům, zdravotně postiženým a osobám s chronickým onemocněním, o které je běžně pečováno jejich rodinnými příslušníky v jejich přirozeném sociálním prostředí, ti ale nejsou schopni z nějakého důvodu po určitou dobu zajistit péči v dostatečné kvalitě, potřebují nezbytný odpočinek, jsou pracovně velmi vytíženi nebo jsou sami nemocní. Pečující osoby ale mají zájem o to, aby osoba, o kterou pečují, mohla nadále být ve svém domácím prostředí. Cílovou skupinou jsou senioři a osoby se zdravotním postižením či chronickým onemocněním, které jsou starší 18 let, jenž z důvodu snížené soběstačnosti vyžadují

²³ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

pravidelnou pomoc jiné osoby. Cílem služby je klienta udržet v jeho přirozeném prostředí, případně zlepšit jeho soběstačnost a samostatnost, a to za podpory jeho rodiny, pro rodinné příslušníky tak zajistit čas na nezbytný odpočinek, či k zařízení jiných aktivit. Služba je poskytována v pracovní dny od 7:00 do 16:00 hodin, v mimořádných případech je možné službu poskytnout i o víkendech a mimo pracovní dobu. Kancelář odlehčovací služby je provozována pravidelně v Tišnově, Ráboňova 116, v pondělí a ve středu od 7:00 do 11:30 hodin a od 12:30 do 15:30 hodin, ve Veverské Bítýšce, Boční 555, dle telefonické domluvy s vedoucí služby.

Odkaz a zdroj: www.tisnov.charita.cz

Zajištění sociální služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním na území ORP Kuřim

Práh jižní Morava poskytuje dospívajícím a dospělým se závažným duševním onemocněním z Jihomoravského kraje pomoc a podporu při jejich začleňování do běžného života.

Klientům pomáhá překonávat problémy související s duševním onemocněním v základních životních oblastech: práce, samostatné bydlení, vzdělávání, péče o zdraví, mezilidské, rodinné a partnerské vztahy, využití volného času a dalších.

Pomáhá prosazovat a hájit práva lidí s duševním onemocněním a zlepšuje vztah veřejnosti k lidem s duševním onemocněním.

Organizace pracuje se širokou škálou lidí, ať už jsou to lidé s chronickým duševním onemocněním, kteří nevyhledávají pomoc a služba je musí kontaktovat opakovaně na základě informací od třetí strany (např. obtěžují sousedy, nebo úřady bez reálného podkladu) až po lidi, u kterých se duševní onemocnění objevilo poprvé, a potřebují se zorientovat v situaci. Při spolupráci organizace pracuje i s neformálními pečovateli, opatrovníky, sociálními pracovníky na obci, úřady, ambulantními psychiatry, praktickými lékaři, ošetřujícím personálem v psychiatrických zařízeních, městskou policií a dalšími lidmi, kteří jsou zainteresováni do řešení situace.

Práh jižní Morava je pevnou součástí **systému poskytovatelů sociálně-zdravotnických služeb Města Brna a Jihomoravského kraje**. V několika okresech Jihomoravského kraje úspěšně působí terénní týmy. Organizace intenzivně spolupracuje s Psychiatrickou klinikou FN Brno-Bohunice, Psychiatrickou nemocnicí Brno-Černovice, Psychiatrickým oddělením Vojenské nemocnice, s mnoha ambulantními psychiatry a psychology. Úspěšně realizují projekty financované z fondů Evropské unie. Tyto služby jsou vysoce hodnocené. V minulých letech organizace zrekonstruovala bývalou školní budovu na Tuřanské 12 v Brně a adaptovali ji pro chráněné bydlení a potřeby terapeutické a pracovní-terapeutické práce. V roce 2005 otevřela organizace úspěšnou tréninkovou kavárnu Café Práh v Galerii Vaňkovka. Chráněné dílny Práh jižní Morava vyrábí konkurenceschopné výrobky.

Pomohli již mnoha klientům také nacházet a udržet zaměstnání na trhu práce. Významně se podílí na destigmatizaci duševního onemocnění v Brně, například v rámci akcí Měsíc Bláznovství a Dny duševního zdraví.

Zajištění sociální služby tíšňové péče

Tíšňová péče je v souladu s ustanovením § 41, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, terénní službou, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami vystavenými stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo schopností²⁴.

²⁴ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Hlavním cílem tísňové péče je ochránit zdraví a životy starších seniorů a zdravotně postižených osob. Služba EMA – S je primárně určena pro cílovou skupinu seniorů, občanů, kteří jsou nemocní a pro osoby, které jsou osamělé, bez častého kontaktu se svojí rodinou. Výhodou užívání komunikační krabičky je maximální jednoduchost ovládání a dále jistota bezpečnosti v samostatném životě. Jde o cestu, jak umožnit plnohodnotný a bezpečný život uživatelům služby ve svém přirozeném sociálním prostředí, včetně volného pohybu mimo domov. Uživatelům služby EMA – S a jejich rodině je tak umožněno žít každodenní život beze strachu z nenadálých nepředvídatelných situací a s větším pocitem jistoty, že je vše v pořádku. Služba je v provozu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Dohled nad klientem je vykonáván prostřednictvím profesionálních operátorů, jež se v okamžiku zmáčknutí bezpečnostního tlačítka spojí s uživateli přístroje, případně krabička sama rozpozná některé z krizových situací. Na základě toho je zjištěn stav a potřeby klienta a zajištěna optimální pomoc pro klienta.

Město Kuřim pro zajištění této péče disponuje 8 komunikačními jednotkami EMA – S. Služba je zajišťována Kabelovou televizí CZ. Uživatelé uhradí pouze jednorázové nájemné v rámci využívání služby v hodnotě 999 Kč s daní z přidané hodnoty, které je nevratné, a město Kuřim hradí měsíční výdaje na provozování této služby v hodnotě 250 Kč s daní z přidané hodnoty za každou jednotku EMA – S, která je v provozu.

V rámci spolupráce s registrovanou sociální službou Anděl na drátě, z.ú., která poskytuje službu tísňové péče, byly v průběhu roku 2019 předávány případným zájemcům kontakty na tohoto poskytovatele, který službu poskytuje prostřednictvím nejmodernějších zařízení (hodinky eWatch nebo chytrá krabička eSafe). Zároveň je možné zájemci využívat službu linky důvěry, poradny pro seniory a vlastní volání ze zařízení členům rodiny, přátelům a známým. Služba je zpoplatněna.

Podpora aktivizačních činností pro seniory

Dne 14.02.2020 byl otevřen na ulici Nádražní v Kuřimi Klub seniorů, nejedná se o registrovanou sociální službu. Klub bude denním centrem pro kuřimské seniory, otevírací doba je v pondělí, středu a pátek od 14–18 hodin. V rámci činnosti se odehrávají především kulturní a společenské akce s kapacitou 250 až 300 návštěvníků měsíčně.

Podpora bezbariérovosti v Kuřimi

Tato navržená opatření pro zlepšení bezbariérovosti jsou nutná pro lepší schůdnost a dostupnost jak pro seniory, zdravotně postižené občany i pro maminky s kočárky po našem městě. Opatření by mělo zlepšit dostupnost do různých institucí, zajistit bezpečný pohyb osob se zdravotním postižením a seniorů po území města Kuřimi. Dále znamená zkvalitnění života seniorů a osob se zdravotním postižením a také eliminuje případné úrazy.

Podpora sociálních služeb zaměřených na práci s dětmi a mládeží v nepříznivé životní situaci – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Z praxe pracovníků odboru sociálních věcí a prevence, MěÚ Kuřim, potažmo společnosti jako celku, je zřejmé, že stále více rodičů vzhledem ke svým pracovním povinnostem nebo jiným záležitostem, nemá kapacitu věnovat svým dětem dostatek času. To má za následek, že děti a mládež netráví smysluplně svůj volný čas a jsou ohroženi sociálně-patologickými jevy. U této cílové skupiny se však nemusí vždy jednat o jednotlivce se sociálními nebo jinými obdobnými problémy, stále častěji mají problémy i děti a mládež, jejichž rodiny se v žádné krizové či sociální situaci standardně nenachází.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) je sociální službou definovanou § 62 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. NZDM poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace²⁵.

Tyto služby napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou ohroženy díky krizové sociální situaci, ve které se ocitají, ale také díky svým životním návykům a způsobu života, který často vede ke konfliktu se společností. K základním charakteristikám osob, které vyhledávají tuto službu, patří, že často propadají sítím standardních forem volnočasových aktivit, ale také sítím případných odborných služeb. Nemají možnost nebo zájem je využívat, dávají přednost pasivnímu trávení volného času.

Jednou z priorit připravovaného komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim pro období 2021–2023 týkající se cílové skupiny rodiny s dětmi, je mimo jiné podpora sociální služby zaměřené na práci s dětmi a mládeží v nepříznivé životní situaci formou nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Sociální službu zajišťuje vždy dostatek kvalitních a zkušených pracovníků, kteří jsou pravidelně vzděláváni.

Sociální pracovníci v této službě pomáhají uživatelům například:

- zprostředkovat sociální poradenství či kontakt na další odborníky,
- vést uživatele k orientaci ve společnosti,
- podporovat uživatele při zvládání obtížných životních situacích a zároveň je učit, jak je zvládnout samostatně.

Zařízení dále:

- nabízí možnosti, jak smysluplně trávit volný čas,
- podporuje uživatele v plánování trávení vlastního volného času, ve zdravém životním stylu,
- pomáhá při vzdělávání,
- zvyšuje sociální schopnosti a dovednosti cílové skupiny.

Jedná se o úkony, které jsou poskytovány jako sociální služba ze zákona. Mimo to je poskytována nepravidelně i terénní forma služby (například výjezdní akce a tak dále), některé aktivity probíhají také o víkendu (například pobytové akce). Do přípravy a realizace akcí jsou maximálně zapojeni uživatelé služby, akce plánují a připravují. Tyto aktivity jsou opět prostředkem k navázání vztahu důvěry mezi pracovníky a uživateli, což je nesmírně důležité pro následnou sociální práci.

Vstup uživatele do služby:

Při příchodu do zařízení dochází k vzájemnému seznámení uživatele a pracovníka a předání nezbytných informací o zařízení a poskytovaných službách. Po několika návštěvách uživatele v zařízení a předání informací je uzavřena smlouva o užívání sociální služby, ze které vyplývá, že uživatel má zájem o pobyt v zařízení a respektuje podmínky dodržování pravidel. Uživatel služby si zvolí svého klíčového pracovníka. Zároveň je zjištěn důvod vyhledání služby a v souvislosti s tím je nabídnuto individuální plánování. Uživatel má možnost zůstat v anonymitě. Pravidelná docházka do zařízení není podmínkou užívání služby.

²⁵ zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zásadní důvody ke zřízení zařízení:

- zařízení dává prostor těm dětem, které jinak tráví čas na ulici,
- zařízení spolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany dětí,
- díky neformální atmosféře se daří odhalit témata, která nemohou být odhalena ve škole – týrání, gambling.

Uživatelé chodí do zařízení dobrovolně a sami si určují, kdy už službu nepotřebují - nepěstuje se v nich návyk na službu. V případě potřeby bývá neprodleně zahájena spolupráce s dalšími institucemi (zaregistrování na úřadu práce, přestupy na školu, zajištění lékařské péče).

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež pracuje jako plnohodnotná sociální služba. **Tato podoba pomoci mladým lidem v Kuřimi ani v blízkém okolí neexistuje** a nelze ji nahradit poskytovateli volnočasových aktivit či školskými zařízeními.

Vzhledem ke skutečnosti, že město Kuřim je dlouhodobě největším městem v okrese Brno-venkov, a počet obyvatel této cílové skupiny narůstá, dá se předpokládat, že potřeba této služby bude z tohoto hlediska ještě větší.

Podpora služeb určených rodinám s dětmi – formou Mateřského a rodinného centra KuřiMaTa, z. s.

Mateřské a rodinné centrum KuřiMaTa, z. s., je centrum, jehož cílem je vytvoření prostředí pro setkávání rodin s malými dětmi. Spolek má za účel primárně posílit roli rodiny a výchovu dětí ve společnosti. Centrum je provozováno jako zařízení komunitního a integračního typu a také jako zařízení prevence sociálního vyloučení rodičů, kteří pečují o děti do 6 let. Centrum mohou navštívit jak členové spolku, tak rodiče či prarodiče z řad veřejnosti. Centrum je realizováno a organizováno i s pomocí a zapojením maminek dobrovolnic. Centrum bylo založeno v lednu roku 2008 maminkami, které měly potřebu se setkávat a nabízet dětem společný čas s jejich vrstevníky. Cílovou skupinou jsou především rodiče (či prarodiče) na mateřské a rodičovské dovolené spolu s jejich dětmi. Nabídka centra je velmi pestrá od pravidelných aktivit, jako jsou herny pro děti, pohybové hry a cvičení pro rodiče s dětmi, mimihera, deskové hry, muzikoterapie a také tvořivé dílny pro děti i dospělé. Dále je nabízena velká škála nepravidelných aktivit a programů, kterých je možné se zúčastnit. Na jaře a na podzim jsou organizovány burzy dětského oblečení, hraček a sportovních potřeb. V prostorách centra je možné také pořádat oblíbené dětské oslavy. Díky finanční podpoře města Kuřimi sídlí centrum v prostorách Společenského a kulturního centra na ulici nám. Osvobození 902/1 v Kuřimi. Finanční podpora je centru zajišťována prostřednictvím rodinné politiky Jihomoravského kraje a také za finanční spoluúčasti města Kuřimi. Odkaz na www.kurimata.cz

Podpora vytváření vhodných životních podmínek pro fungování rodin a spoluvytváření prostředí příznivého rodině – Family Point

Family Point, místo pro rodinu, je služba, která rodičům a prarodičům umožňuje pečovat o děti ve veřejném prostoru. Vytváří síť míst, kde lze nakojit, nakrmit či přebalit dítě, ale také získat kontakty na prarodinné organizace poskytující různé služby a poradenství. Prostřednictvím webových stránek jednotlivých kontaktních Family Pointů lze navíc získat informace o aktuálních akcích, které se pro rodiny v regionu nabízí. Tvůrcem a vlastníkem know-how služby Family Point je brněnská nezisková organizace Centrum pro rodinu a sociální péči, která od roku 1992 nabízí rodinám volnočasové, vzdělávací a poradenské programy a také podporu v obtížných životních situacích. Odkaz na www.familypoint.cz

Služba má za cíl zkvalitňovat životní podmínky rodin v místě, kde se nachází. Síť služby je rozdělena na dvě skupiny, a to na základní Family Pointy (zde není přítomna pracovnice)

a na kontaktní Family Pointy (zde je přítomna pracovnice). Základní Family Pointy poskytují možnost péče o děti, v příjemném prostředí lze děti přebalit a nakrmit, dále je zde možné získat informace o prarodinných aktivitách. V kontaktních Family Pointech se nachází veškeré zázemí pro péči o děti a rozdíl je v tom, že je zde na pracovišti přítomna pracovnice, která se uživatelům bude věnovat, poskytne jim základní poradenství a informace o prarodinných aktivitách. Dále jsou zde pořádány zdarma akce pro rodiče a děti. Ve městě Kuřimi se nachází základní služba Family Pointu. Odkaz na www.kurim.cz/cs/obcan/socialni-oblast/family-point-kurim.html

Family Point se v našem městě nachází v prostředí budovy Wellness Kuřim s.r.o., na ulici Sportovní 1082/1. Přístup do prostoru, kde se nachází služba, je bezbariérový. Na místě lze děti přebalit a nakrmit, doprovod s dětmi si může pohrát v dětském koutku, dále zde lze získat informace týkající se rodinného života prostřednictvím letáčků. V místnosti se nachází koberec, přebalovací pult, pohovka vhodná ke kojení dětí, mikrovlnná trouba, dětský nábytek, hračky, knížky, pastelky a další věci, které lze při návštěvě místa využít. Vedlejší místnost slouží pro úschovu kočárků. Návštěvníci zde mohou prostřednictvím umístěného počítače zdarma využívat internet. Provozní doba je stanovena od pondělí do pátku od 8 do 21 hodin a ve dnech sobota, neděle a svátky od 9 do 21 hodin.

Psychologické poradenství a diagnostika zaměřená na sociálně-právní ochranu dětí a zdravé klima v rodinách

Za velice významnou aktivitu pro cílovou skupinu rodiny s dětmi 6. komunitního plánu sociálních služeb a souvisejících aktivit správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim pro období let 2021–2023 je nadále považováno poskytování psychologického poradenství a diagnostiky zaměřené na sociálně-právní ochranu dětí a zdravé klima v rodinách. V rámci realizace smluvních vztahů a zkvalitnění činnosti v oblasti rodinné politiky byla již v roce 2009 uzavřena smlouva o spolupráci s psychologem, Mgr. Milanem Tělupilem, který působí v Brně, na ulici Opuštěná 9/2, kvalitní spolupráce trvá doposud.

Psycholog spolupracuje s klienty - tzn. rodinami, rodiči, dětmi a dalšími osobami blízkými dítěti především na sanaci rodiny, pomáhá také řešit vzájemný kontakt a komunikaci s dítětem v situaci po rozpadu rodiny (zahrnuje mimo jiné spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí („OSPOD“), zprávami pro výkon činnosti OSPOD, respektive soudy tak, aby mohlo dojít k relevantnímu rozhodnutí ohledně uspořádání poměrů nezletilých dětí po rozpadu rodiny). Psycholog provádí dle potřeby konzultace se všemi členy rodiny tak, aby byli schopni komunikovat především s ohledem na potřeby dítěte. V rámci diagnostiky a poradenství pomáhá zvládat rodičům úzkostné stavy, které bránily a brání v kompetentním a spokojeném naplňování rodičovské role a podobně. Psycholog pomáhá rodičům zvládnout také výchovné problémy u dětí, pomáhá při řešení situací výchovných a psychických problémů u dětí v náhradní rodinné péči, a to s ohledem na specifika náhradní rodinné péče a aktuální adaptaci dítěte v náhradní rodině. Vzhledem ke kvalitní zpětné vazbě a výstupům zůstává tak nadále snaha o pokračování ve spolupráci s tímto odborníkem.

Poskytování odborných služeb psychologem je podporováno i finančně ze zdrojů komunitního plánování a obyvatelům ORP Kuřim jsou služby poskytovány zdarma. Pro občany města Kuřimi je poskytování této služby hrazeno z rozpočtu města Kuřimi. Ostatní obce ORP Kuřim se také podílejí na spolufinancování této služby pro své občany ze svých obecních rozpočtů.

Podporované bydlení – startovací byt

Startovací byt je druh nájemního bydlení na dobu určitou, které je formou pomoci bydlení mladým lidem, kteří zahajují osamostatnění a následně samostatný život. Město Kuřim má k dispozici jeden samostatný malometrážní byt, který byl k tomuto účelu vyčleněn z bytového fondu města za zvýhodněných podmínek, formou sníženého nájmu. Účelem podporovaného bydlení je poskytnout příležitost mladým lidem opouštějícím dětské domovy, výchovné ústavy, případně odcházejícím z pěstounských rodin po dosažení zletilosti nebo po dokončení studia. Díky sníženému nájmu jsou náklady na provoz pro mladé nájemce tedy únosné. Byt je vybaven základním vybavením ze strany města. Nájemní smlouva je s klienty uzavírána na dobu určitou, s možností prolongace. Současně je s klienty prováděna sociální práce a poskytováno sociálně-právní poradenství sociálními pracovníky odboru sociálních věcí a prevence, Městského úřadu Kuřim. Optimální doba užívání startovacího bytu je jeden rok, poté je s klientem jednáno o možnostech jiného bydlení a řešena jeho aktuální sociální situace.

Podpora a pomoc při zajištění ubytování, sociální poradenství

Sociální byty

Problematika nedostupného bydlení je fenoménem dnešní společnosti. Stále častěji je z praxe pracovníků OSVP, MěÚ Kuřim, zřejmá nedostupnost bydlení pro některé cílové skupiny obyvatel. Celkové náklady na bydlení se pro mnohé domácnosti nebo jednotlivce, vzhledem k jejich nízkým příjmům, stávají velkou finanční zátěží.

Aktuální bytová situace souvisí také s absencí zákona o sociálním bydlení. Stát přispívá za splnění daných podmínek osobám s nízkými příjmy nebo jinak ohroženým skupinám osob na úhradu nákladů spojených s bydlením, a to prostřednictvím příspěvku a doplatku na bydlení, které jsou vypláceny Úřadem práce ČR. Tyto dávky tak mají předcházet sociálnímu vyloučení některých skupin obyvatel, často jsou ale zároveň zneužívány ze strany komerčních subjektů, které podnikají v oblasti pronájmu nemovitostí určených k bydlení, zároveň se nachází v nevyhovující kvalitě, což má za následek vytváření i tzv. sociálně vyloučených lokalit.

V souladu s ust. § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), má obec zajistit uspokojení potřeby svých občanů i v otázkách bydlení: *„Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku²⁶“.*

Hospodaření s nemovitostmi ve vlastnictví obce spadá do její samostatné působnosti a je v souladu s právními předpisy, jejichž prostřednictvím si tyto obce stanovují vlastní pravidla či postupy, které se týkají právě hospodaření s obecními byty.

Otázka financování bydlení patří do gesce Ministerstva pro místní rozvoj. Z prostředků evropských fondů i státního rozpočtu ČR je možné přidělit dotace obcím. Jde např. o program „Podpora bydlení pro rok 2020“ a podprogram „Podporované byty“ či „Bytové domy bez bariér“.

²⁶ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Podpora bydlení se stává v posledních letech také tématem pro strategické plánování a rozvoj Brněnské metropolitní oblasti i celého Jihomoravského kraje.

Poskytování nájemního bydlení obcemi je jedním z nejefektivnějších nástrojů sociální politiky každé obce, která tak může podpořit různé cílové skupiny, jako jsou např. senioři, osoby zdravotně postižené, mladé rodiny, osamostatňující se mladí, osoby ohrožené sociálním vyloučením, bez přístřeší a další skupiny, které se obtížněji integrují na komerčním trhu s bydlením.

Sociální bydlení umožňuje také realizovat kvalitnější sociální služby a pomoc na území obce potřebným obyvatelům.

Problematika sociálního bydlení tedy spadá do samostatné působnosti každé obce. Ve městě Kuřimi chybí volné kapacity sociálních bytů. Z tohoto důvodu probíhala četná jednání o vyčlenění vhodných bytů k tomuto účelu. V úvahu přicházela možnost vyčlenění 25 sociálních bytů v bloku „B“, objektu bytového domu na ulici Zahradní 1275, 664 34 Kuřim.

Transformace Domu s pečovatelskou službou, Zahradní 1275, Kuřim, v roce 2020, rozšíření služeb Centra sociálních služeb Kuřim a zřízení sociálních bytů v bloku „B“, objektu na ul. Zahradní 1275, Kuřim

Dům s pečovatelskou službou („DPS“) na ulici Zahradní 1275/10, Kuřim, byl transformován z Penzionu pro důchodce v roce 2007 z důvodu legislativních změn. Dům se stal nájemním domem města s byty zvláštního určení. Objekt byl rozdělen do dvou částí bloku „A“ a „B“, s celkovým počtem 56 bytů a maximálním počtem 66 obyvatel, byty byly určeny pro seniory a osoby se zdravotním postižením, kteří využívají pečovatelskou službu, a neřeší tak pouze svoji bytovou situaci.

V části A se nachází celkem 28 bytů. V části B je v současnosti k dispozici 25 bytů. Nachází se zde také 2 prádelny pro nájemníky a společenská místnost.

V době přípravy tohoto materiálu bydlelo v objektu DPS celkem 59 osob. Přibližně pouze polovina z nich však využívala pečovatelskou službu ve větší míře, ostatní pouze sporadicky a nepravidelně. Např. pouze 1x za 14 dnů úklid, 1x měsíčně praní prádla, nákup potravin, apod., což mohou vykonávat a zajistit komerční dodavatelé služeb. Na plnění podmínek využívání sociálních služeb je závislé poskytování dotací z JMK v rámci podporované sítě sociálních služeb ve sledovaném období.

Nájemníci DPS byli vybíráni podle Pravidel pro umístění v Domě s pečovatelskou službou. Podle Pravidel však nešlo eliminovat žadatele řešící pouze bydlení bez čerpání pečovatelské služby, kteří zde však také bydlí. Z tohoto důvodu byla Radou města Kuřimi schválena dne 22.07.2020, usnesením číslo 307/2020, Pravidla pro přidělování bytů zvláštního určení umístěných v bytovém domě na ulici Zahradní 1275/10, 664 34 Kuřim.

Je tedy nutné narovnání rozdílného přístupu k nájemníkům v DPS a v ostatních nájemních bytech města, tj. postupně srovnat zvýhodňování či znevýhodňování nájemníků v obecních bytech s možností poskytování více sociálních služeb, nikoliv pouze služby pečovatelské.

Transformace DPS je plně v souladu se strategií Jihomoravského kraje v oblasti plánování a zkvalitňování sociálních služeb.

Poskytování sociálních služeb se nově řídí regionálními kartami Jihomoravského kraje. Regionální karty definují obsah sociálních služeb skrze potřeby klientů. Popisují oblasti a témata, se kterými se může zájemce na službu obrátit. Díky regionálním kartám tak služba

může lépe informovat o své činnosti potenciální zájemce, stávající klienty a také spolupracující subjekty. Regionální karty také do budoucna Jihomoravskému kraji pomohou sociální služby hodnotit a plánovat jejich provoz, potřebnost a rozvoj.

Regionální karty však upravují více oblastí, např. personální zabezpečení, prostředí, ve kterém je služba poskytována, samozřejmě také způsob financování a další.

Transformaci Domu s pečovatelskou službou, Zahradní 1275, Kuřim, v roce 2020, s rozšířením služeb Centra sociálních služeb Kuřim a zřízením sociálních bytů v bloku „B“, objektu na ul. Zahradní 1275, Kuřim, schválilo Zastupitelstvo města Kuřimi usnesením č. 1038/2020 a 1039/2020, dne 16.06.2020.

V souvislosti s transformací DPS bude **blok A bytového domu** nadále využíván seniory a osobami se zdravotním postižením s intenzivním využíváním pečovatelské služby či sociálních služeb navazujících. Pokračovala by postupná rekonstrukce koupelen bytů. Tyto rekonstrukce probíhají průběžně a jsou hrazeny z investičního fondu Centra sociálních služeb Kuřim. Pro tyto účely zůstává vyčleněno 28 bytů.

Schválené změny dále spočívají v rozšíření sociálních služeb v **bloku B bytového domu** ve vybudování ambulantní sociální služby - **denního stacionáře** (schváleno v rámci 5. KPSS ZM Kuřimi) a **odborného sociálního poradenství pro pečující osoby** a vyčlenění zbývajících bytů do režimu **bytů sociálních**. Postupným uvolňováním bytů tak od druhého poschodí v části bloku B vznikly sociální byty. Nájemníci do těchto bytů jsou obsazováni na základě schválených Pravidel pro přidělování sociálních bytů umístěných v bytovém domě na ulici Zahradní 1275/10, 664 34 Kuřim, která byla schválena Radou města Kuřimi dne 22.07.2020, usnesením číslo 308/2020. Tito nájemníci mohou podle potřeby využívat sociální služby CSS Kuřim, včetně sociálních služeb nově registrovaných. Pro tento účel je vyčleněno 25 bytů. Nájemní smlouvy v sociálních bytech jsou uzavírány na dobu určitou.

Denní stacionář poskytuje služby osobám, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Péče je zaměřena především na podporu a pomoc při běžných každodenních činnostech a vyplnění volného času. Podporuje osoby zůstat co nejdéle v domácím prostředí. Služba by kvalitativně doplňovala pečovatelskou službu.

Dosavadní provozní prostory organizace budou přestěhovány do přízemí objektu na ulici Zahradní 1275/10 v Kuřimi a další část do nástavby nad Klub seniorů.

Odborné poradenství pro pečující osoby

Další činnost CSS Kuřim může být rozšířena o odborné poradenství pro pečující osoby. Služba není náročná na materiální a personální zajištění. K poskytování postačí kancelář a personálně by byla zajištěna sociálním pracovníkem.

Tato služba pomáhá osobám, které pečují o rodinného příslušníka, např. v oblasti kam se obrátit s žádostí o příspěvek na péči, kde mohou požádat o kompenzační pomůcku, zajistit edukaci v domácnosti, jak správně pečovat bez větší fyzické zátěže pečující osoby atd.

Vize JMK je taková, aby senioři a osoby se zdravotním postižením, vzhledem ke svému věku a nepříznivému zdravotnímu stavu, mohli co nejdéle zůstat ve svém domácím prostředí, a to za podpory a péče rodinných příslušníků či jiných osob a působení pečovatelské služby v přirozeném sociálním prostředí, tedy tzv. v terénu. Tato skutečnost má být zajištěna také díky tomu, že bude podpořen rozvoj týkající se navyšování pracovních úvazků pracovníků v pečovatelské službě, a tím dojde k zabezpečení osob v domácím prostředí. Po tuto dobu, kdy lidem zdravotní stav umožní zůstat i nadále ve svém domácím prostředí při zajištění různých druhů podpory, není tedy nutné, aby lidé využívali byty zvláštního určení v bytovém domě, na ulici Zahradní 1275, Kuřim, a řešili tak pouze svoji bytovou situaci, protože např.

svůj dům nebo byt někomu darovali a z různých důvodů zde již nemohou bydlet (vztahové problémy, apod.), byty tedy nelze řešit běžné bytové problémy občanů, apod.

Je tedy také potřeba rozlišovat mezi pojmem byty zvláštního určení a umístěním do pobytového zařízení sociálních služeb. **Byty zvláštního určení** nacházející se v Domě s pečovatelskou službou, na ulici Zahradní 1275, Kuřim, jsou nájemními byty města Kuřimi. Vlastníkem objektu je město Kuřim. Jednotliví nájemníci zde bydlí v nájemním bytě na základě uzavřené nájemní smlouvy, kterou schvaluje Rada města Kuřimi, podepisovat nájemní smlouvu je oprávněn starosta města Kuřimi. Za byt se hradí nájemné včetně služeb spojených s užíváním bytu. V bytě 1 + kk je k dispozici místnost s kuchyňským koutem, koupelnou a toaletou. Tato forma bydlení je určena primárně pro seniory a osoby se zdravotním postižením, kteří jsou v základních životních potřebách soběstační, ale vzhledem ke svému věku a nepříznivému zdravotnímu stavu potřebují pomoc druhé osoby pro zajištění některých potřeb, pokud jim péči nemohou zajistit rodinní příslušníci nebo jiné osoby, a zároveň nevyžadují nepřetržitou celodenní péči. Byty jsou primárně určeny pouze pro ty osoby, které potřebují péči druhé osoby, kterou budou čerpat prostřednictvím úkonů pečovatelské služby. Zájemce o bydlení si musí podat Žádost o přidělení bytu zvláštního určení včetně příloh. Těmito byty nelze řešit bytové problémy spočívající v absenci bydlení žadatele o byt. V bytech zvláštního určení není poskytována celodenní pečovatelská služba ani zdravotní péče, jak je tomu například v pobytových zařízeních sociálních služeb. Péče se čerpá na základě uzavřené smlouvy o poskytování sociální služby, je poskytována prostřednictvím pracovníků pečovatelské služby na předem domluvených úkonech a jejich četnosti (denně, týdně, měsíčně, dle potřeby; konkrétní den/dny v týdnu; v jakém časovém rozmezí, apod.), úkony jsou uvedeny ve smlouvě na základě potřeb uživatele. Za každý úkon péče pečovatelské služby je prostřednictvím úhradovniku stanovena finanční úhrada, kterou uživatel musí za čerpání péče uhradit. Péči je možné domluvit dle volné kapacity poskytovatele pečovatelské služby.

Osoby mohou být přijaty do pobytového zařízení sociálních služeb nejčastěji např. do domovů pro seniory nebo domovů se zvláštním režimem. **Domov pro seniory** je zařízení, které je určeno pro osoby se sníženou soběstačností zejména z důvodu věku, které potřebují pravidelnou pomoc druhé osoby. **Domov se zvláštním režimem** je zařízení, ve kterém se poskytují služby osobám, které jsou nesoběstačné a potřebují pravidelnou pomoc druhé osoby z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, dále osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí. O umístění si musí podat osoba žádost a doložit další potřebné tiskopisy (vyjádření lékaře, apod.). S osobami je uzavřena smlouva o poskytování sociální služby. Osoby jsou umístěné v zařízení na pokojích, často se jedná o vícelůžkové pokoje, nejedná se o samostatný byt. Osobám je poskytována celodenní péče (tzn. 24 hodin denně) a dohled pracovníků zařízení, včetně celodenní zdravotní péče, služby jsou poskytovány podle zákona o sociálních službách. Zařízení jsou vhodná pro osoby, které vzhledem ke svému nepříznivému zdravotnímu stavu a věku už nemohou zůstat ve svém domácím prostředí, a to ani za pomoci, podpory a péče rodinných příslušníků či jiných osob (známí, sousedé, apod.) v kombinaci s terénní nebo ambulantní pečovatelskou službou, případně jinými sociálními službami např. denní stacionář, odlehčovací služby, apod. Jejich sociální situace je taková, kdy setrvání v jejich domácím prostředí už není možné.

Cílem transformace objektu DPS je tak eliminace zneužívání bytů zvláštního určení k řešení bytové situace, smysluplnější a účelnější využití objektu a rozšíření nabídky sociálních služeb v Kuřimi ve prospěch široké veřejnosti.

Výsledkem transformace DPS tak bude nejen zachování stávajících služeb pro občany, ale nabídka služeb nových se zaměřením na širší cílovou skupinu. V neposlední řadě jde o kvalitativní nastavení bytové a sociální politiky jako významného činitele v péči o potřebné.

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 1	Udržení a zkvalitnění pečovatelské služby ve správním obvodu ORP Kuřim
Opatření 1.1	Zvýšení personální kapacity a materiálního vybavení poskytovatele pečovatelské služby
Popis opatření a zdůvodnění	Udržení a zkvalitnění pečovatelské služby. Priorita vychází ze zkušeností poskytovatele pečovatelské služby a poptávky uživatelů sociální služby.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zvýšení kvality poskytované pečovatelské služby – uspokojení většího počtu zájemců o službu – zajištění služby na celém území správního obvodu – poskytování služby do 20 hodin – posílení pečovatelské služby o 2 úvazky
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – nabídka rozšířených služeb v obcích správního obvodu ORP Kuřim prostřednictvím informačních letáčků s cílem zjistit konkrétní počty a požadavky uživatelů – informovat starosty a zastupitele obcí správního obvodu o sociálních službách – informovat obyvatele správního obvodu o sociálních službách prostřednictvím kabelové televize, měsíčníku Zlobice – zvýšení počtu pečovatelek CSS Kuřim o 2 pracovnice (2 úvazky) – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – nabídka služeb v obcích správního obvodu: 4–9/2021 – přijetí 1 pečovatelky – dle počtu klientů: 2022 – přijetí 1 pečovatelky – dle počtu klientů: 2023 – zveřejnění článku ve Zlobici o pečovatelské službě 3/2021; 10/2021 – poskytnutí rozhovoru pro kabelovou televizi: 5/2021, 5/2022 – realizace poskytování sociální služby: 2021–2022 – vyhodnocení sociální služby: ročně/únor
Realizátoři a partneři	Centrum sociálních služeb Kuřim, město Kuřim, obce správního obvodu ORP Kuřim
Předpokládaný počet klientů	290
Předpokládané finanční náklady	790.000 Kč (mzda 2 pečovatelek, nákup auta, pohonné hmoty)
Předkládané zdroje financování	Centrum sociálních služeb Kuřim, město Kuřim, dotace JMK a MPSV, obce správního obvodu, sponzoři
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci služeb
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli – nedostatek finančních prostředků

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 2	Rozšíření činnosti CSS Kuřim o ambulantní služby
Opatření 2.1	Zřízení ambulantní sociální služby – denní stacionář
Popis opatření a zdůvodnění	Zajistit pravidelnou pomoc fyzickým osobám se zaměřením na podporu a pomoc při běžných každodenních činnostech a vyplnění volného času.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – umožnit uživatelům služby zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí – zajistit komplexní péči uživatelům služby – zkvalitnit život uživatelů služby – udržet schopnosti uživatelů služby zejména ve vztahu k vlastní osobě – pomoc rodinným příslušníkům v péči o jejich blízké – navazovat kontakty se svými vrstevníky
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – rozšířit činnost CSS Kuřim o ambulantní službu – projektová studie pro ambulantní službu s možností využití prostor v DPS, Zahradní 1275, Kuřim, kde by došlo k rekonstrukci zmíněných prostor – rekonstrukce prostor v DPS na základě projektové dokumentace – výběr personálu – uzavření smluv se zájemci o sociální službu – zahájení provozu
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – rekonstrukce prostor v DPS 9–12/2021, 1–3/2022 – zajistit finanční prostředky na rekonstrukci prostor pro sociální službu 2022 – zajistit dotace na provoz sociální služby 2022 – registrovat sociální službu 2022 – výběr personálu 1–3/2022 – uzavření smluv se zájemci o službu 3/2022 – vyhodnocení služby 12/2022, 12/2023
Realizátoři a partneři	město Kuřim, CSS Kuřim
Předpokládaný počet klientů	10/den
Předpokládané finanční náklady	rekonstrukce prostor, vybavení stacionáře 1.000.000 Kč provozní a mzdové náklady 1.050.000 Kč/rok
Předpokládané zdroje financování	CSS Kuřim, zřizovatel, JMK, uživatelé služby, obce ORP
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – dlouhodobá udržitelnost financování provozu sociální služby z veřejných rozpočtů – počet uživatelů sociální služby – dosažitelná kvalita sociální služby
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek finančních prostředků z rozpočtu města, JMK – nezájem obyvatel o sociální službu

Cílová skupina: Senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, osoby pečující	
Priorita 3	Rozšíření činnosti CSS Kuřim o ambulantní služby
Opatření 3.1	Zřízení sociální služby – poradenství
Popis opatření a zdůvodnění	Zajistit pomoc pečujícím osobám se zaměřením na výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí a záležitostí souvisejících s udržením či získáním bydlení, u pečujících osob nácvik dovedností pro zvládání péče o osoby závislé na jejich pomoci, u pečujících osob pomoc s vyrovnáním se s traumatem spojeným s umíráním a úmrtím blízké osoby.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – umožnit uživatelům služby zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí – zajistit pomoc a podporu pečujícím osobám – zkvalitnit život uživatelů služby a pečujících osob – udržet schopnosti uživatelů služby zejména ve vztahu k vlastní osobě
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> – rozšířit činnost CSS Kuřim o poradenství – zřídit kancelář pro sociálního pracovníka – výběr personálu – uzavření smluv se zájemci o sociální službu – zahájení provozu
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – vyčlenění kanceláře v DPS 1–3/2022 – zajistit finanční prostředky pro poradenskou službu 2022 – zajistit dotace na provoz sociální služby 2022 – registrovat sociální službu 2022 – výběr personálu 9–11/2022 – uzavření smluv se zájemci o službu 1–6/2022 – vyhodnocení služby 12/2022, 12/2023
Realizátoři a partneři	město Kuřim, CSS Kuřim
Předpokládaný počet klientů	3/den
Předpokládané finanční náklady	Provozní a mzdové náklady 390.000 Kč/rok
Předpokládané zdroje financování	CSS Kuřim, zřizovatel, JMK, MPSV, uživatelé služby, obce ORP
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – dlouhodobá udržitelnost financování provozu sociální služby z veřejných rozpočtů – počet uživatelů sociální služby – dosažitelná kvalita sociální služby
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek finančních prostředků z rozpočtu města, JMK, MPSV – nezájem pečujících osob o sociální službu

Cílová skupina: Seniori a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 4	Poskytování odlehčovací služby pobytové pro dospělé v obci Lelekovice
Opatření 4.1	Zajištění nepřetržitého provozu pobytových odlehčovacích služeb
Popis opatření a zdůvodnění	V letech 2018–2019 byla vybudována NNO Betanie – křesťanská pomoc v Lelekovicích Villa Vladka, která zajišťuje pobytové odlehčovací služby pro dospělé osoby s kombinovaným postižením. Jejím posláním je zajistit komplexní péči o seniory a občany ve správním obvodu Kuřimi, pomoci pečujícím osobám, doplnit chybějící sociální služby pobytové na území ORP Kuřim.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zajištění komplexní péče o cílovou skupinu – zkvalitnění života osob závislých na dopomoci jiné osoby – pomoc rodinným příslušníkům v péči o blízké osoby (hlavně seniory)
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> – JMK vydal pro tuto odlehčovací pobytovou službu Pověření k poskytování služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ). – Služba byla již v roce 2019 registrována a zařazena do sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji. – Vzhledem k financování investičních nákladů výstavby z prostředků Evropské unie je vyžadována pětiletá udržitelnost projektu. – Finanční rozvaha udržitelnosti provozu však počítá s dotacemi provozu ze strany MPSV, JMK, ORP Kuřim a dvouletou finanční podporou z projektu Evropského sociálního fondu (ESF). – O možnostech využití odlehčovacích služeb v Lelekovicích byly formou letáček informovány okolní obce.
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – Zahájení nepřetržitého provozu 01.07.2019. – Do konce roku 2021 je zajištěna finanční podpora 4 pracovníků v přímé péči z příspěvku ESF.
Realizátoři a partneři	Betanie – křesťanská pomoc, z. ú., město Kuřim, Statutární město Brno, obce ORP Kuřim
Počet klientů	18 (za první půlrok provozu služba poskytnuta 75 klientům)
Předpokládané finanční náklady	provozní náklady roční 7 904 300,-, spoluúčast obcí podle aktuálních Pravidel financování sociálních služeb v JMK
Předpokládané zdroje financování	<ul style="list-style-type: none"> - uživatelé služeb - ESF - obce, kraj, MPSV
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – dlouhodobá udržitelnost financování provozu služby z veřejných rozpočtů – počet uživatelů – dosažitelná kvalita služby – pomoc pečujícím osobám
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek finančních prostředků z rozpočtu města a dotací – v rámci mimořádných opatření (nebezpečí onemocnění COVID-19, popř. jiné infekční onemocnění) zákaz přijímání nových uživatelů služeb

Cílová skupina: Seniori a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 5	Poskytování pečovatelské a odlehčovací služby pro obyvatele obcí ORP Kuřim Oblastní charitou Tišnov
Opatření 5.1	Zajištění a poskytování pečovatelské a odlehčovací služby pro obyvatele obcí ORP Kuřim Oblastní charitou Tišnov
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace opatření bude pokračovat spolupráce obcí v ORP Kuřim s Oblastní charitou Tišnov při zajištění a poskytování pečovatelské a odlehčovací služby pro jejich obyvatele.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zkvalitnění života seniorů, osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním – pomoc pečujícím osobám – setrvání seniorů, osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním v přirozeném sociálním prostředí
Aktivity	– vyhodnocení 1x ročně
Realizátoři a partneři	Oblastní charita Tišnov, obce ORP Kuřim (Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška)
Předpokládaný počet klientů	20 ročně
Předpokládaný počet výkonů	2 900 osobohodin ročně (celkový počet hodin přímé péče věnovaný uživatelům, popř. zájemcům o sociální službu při realizaci základních činností služby)
Předpokládané finanční náklady	asi 1320 tis. Kč ročně, spoluúčast obcí podle aktuálních Pravidel financování sociálních služeb v JMK
Předpokládané zdroje financování	dotace - MPSV, Jihomoravský kraj, obce ORP Kuřim (Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška), úhrady od uživatelů, Úřad práce ČR, dary, Oblastní charita Tišnov
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci služeb
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli – nedostatek finančních prostředků uvedených obcí

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 6	Zajištění sociální služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním na území ORP Kuřim
Opatření 6.1	Zajištění a poskytování sociální rehabilitace pro obyvatele území ORP Kuřim poskytovatelem Práh jižní Morava, z.ú.
Popis opatření a zdůvodnění	Prostřednictvím sociální rehabilitace podpořit lidi se závažným duševním onemocněním tak, aby byli schopni co nejsamostatněji žít, pomoci jim stabilizovat jejich zdravotní stav a zlepšit jejich sociální zapojení do společnosti. Lidé se závažným duševním onemocněním často žijí izolovaně, vypadávají ze studia, práce a bývají často hospitalizováni, v důsledku zhoršeného zdravotního a sociálního fungování se mohou chovat problematicky pro svoje okolí.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – Zlepšení sociálního fungování lidí se závažným duševním onemocněním tak, aby mohli žít ve svém přirozeném prostředí. – Zapojení do využívání zdravotní a sociální péče u lidí se závažným duševním onemocněním, kteří v důsledku svého zhoršeného zdravotního stavu odmítají zdravotní léčbu. – Získat porozumění svému onemocnění a důsledkům, které to přináší do života a pracovat na svém zotavení. – Zlepšení kvality života lidí se závažným duševním onemocněním prostřednictvím stabilizace zdravotního stavu, zlepšení kvality sociálních vztahů. – Nalezení práce nebo jiné smysluplné životní aktivity.
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – Poskytování sociální služby sociální rehabilitace v terénní a ambulantní formě. – Při práci s lidmi s duševním onemocněním je využívána metoda case managementu – přímé poskytování podpory lidí s duševním onemocněním a zároveň spolupráce s ostatními zdravotními a sociálními službami (ambulantní psychiatrii, ošetřující lékaři v psychiatrických zařízeních, sociální pracovníci na obci). – Asertivní kontaktování – opakované, pozitivně orientované nabízení podpory lidem, kteří pomoc a podporu odmítají v důsledku zhoršeného zdravotního stavu.
Realizátoři a partneři	Práh jižní Morava, z.ú.
Předpokládaný počet klientů za rok	12
Předpokládané finanční náklady	0,4 úvazku + provozní náklady – 50 000 Kč, spoluúčast obcí podle aktuálních Pravidel financování sociálních služeb v JMK
Předpokládané zdroje financování	obce z ORP Kuřim (Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška), dotace Jihomoravského kraje
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – Počet klientů využívajících podpory služby sociální rehabilitace. – Výkon služby sociální rehabilitace – počty intervencí. – Zlepšení sociálního a zdravotního fungování (ověření prostřednictvím škály GAF).
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – Nevyužívání služby klienty.

Cílová skupina: Seniori a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 7	Zajištění sociální služby tísňové péče
Opatření 7.1	Zajištění sociální služby tísňové péče formou komunikační jednotky EMA – S
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace zajistit poskytování tísňové péče prostřednictvím komunikačních jednotek pro seniory a osoby se zdravotním postižením z Kuřimi.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zvýšení bezpečí osaměle žijících seniorů a osob se zdravotním postižením – umožnění setrvání v přirozeném prostředí uživatelů – snížení dopadu následků náhlých zdravotních příhod pro uživatele
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> – propagace služby – uzavření smlouvy o poskytování služby s uživateli – zajištění poskytování sociální služby a právní ošetření vzájemných vztahů – výběr jednorázového nájemného od uživatelů - nevratné – úhrada poplatku za využívání služeb tísňové péče – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – realizace poskytování sociální služby – průběžně – vyhodnocení sociální služby: 1x ročně
Realizátoři a partneři	město Kuřim, odbor sociálních věcí a prevence Městského úřadu Kuřim
Předpokládaný počet nových klientů	5 ročně
Předpokládané finanční náklady	<ul style="list-style-type: none"> – úhrada měsíčního poplatku za využívání služeb tísňové péče - celkové roční finanční náklady 24.000 Kč – platba ze strany uživatelů paušálně za využití služby - nevratná
Předpokládané zdroje financování	město Kuřim, uživatelé služby
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – zavedení služby – počet uživatelů
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 8	Podpora aktivizačních činností pro seniory (nejedná se přímo o sociální službu)
Opatření 8.1	Zajištění využití volného času seniorů prostřednictvím Společenského a kulturního centra Kuřim
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace opatření budou organizovány zájmové volnočasové aktivity Klubu seniorů, Nádražní 1262/5, Kuřim.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – sociální začlenění seniorů – zkvalitnění života seniorů – rozvoj společenských kontaktů seniorů
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – sestavení plánu volnočasových aktivit na rok – realizace poskytování služby – vyhodnocení služby
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – sestavení plánu aktivit: 2/2020 – realizace poskytování služby: od 2/2020 celoročně – vyhodnocení služby: 1x ročně
Realizátoři a partneři	Klub seniorů Kuřim, Společenské a kulturní centrum Kuřim, město Kuřim
Předpokládaný počet uživatelů	250–300 návštěvníků měsíčně
Předpokládané finanční náklady	300.000 Kč za rok
Předpokládané zdroje financování	Společenské a kulturní centrum Kuřim, město Kuřim, dotace, sponzoři
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci služeb – četnost aktivit
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli – nedostatek finančních prostředků

Cílová skupina: Senioři a osoby se zdravotním postižením	
Priorita 9	Podpora bezbariérovosti v Kuřimi (<i>nejedná se přímo o sociální službu</i>)
Opatření 9.1	Úpravy dopravních projektů s ohledem na dosažení bezbariérovosti
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizačních opatření bude nadále pokračovat spolupráce s odborem investičním MěÚ Kuřim (dále jen OI MěÚ) při realizaci dílčích aktivit na území města Kuřimi týkajících se chodníků a přechodů pro pěší, kočárky a vozíčkáře.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – snadnější dostupnost různých institucí v Kuřimi pro osoby se zdravotním postižením a seniory – bezpečný pohyb osob se zdravotním postižením a seniorů po území města Kuřimi – zkvalitnění života seniorů a osob se zdravotním postižením – snížení rizika úrazů
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – jednání zástupců koordinační skupiny pro komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) se zaměstnanci OI MěÚ Kuřim – realizace vybraných opatření k zajištění bezbariérovosti – projednávání opatření doporučených koordinační skupinou v dopravní komisi a RM Kuřimi (přechodů pro pěší na ulici Jungmannova - v horní části vjezd ke garážím, Blanenská - hlavní vjezd do areálu bývalé TOS, Legionářská - přechod před bývalou cukrárnou, Nerudova - u rozvodné budky, Zborovská - nám. Osvobození, Tyršova - Nádražní) – vyhodnocení konkrétních opatření
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – projednání v dopravní komisi a RM - vždy v prosinci - lednu následujícího roku – realizace vybraných opatření – průběžně během roku
Realizátoři a partneři	Koordinační skupina pro KPSS Kuřim, OI MěÚ Kuřim, město Kuřim
Předpokládaný počet klientů	neurčeno (obyvatelé a návštěvníci města)
Předpokládané finanční náklady	podle schválených opatření
Předpokládané zdroje financování	Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet opatření – náklady na realizaci akce
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nerealizování – nedostatek finančních prostředků

Cílová skupina: Rodiny s dětmi	
Priorita 1	Podpora sociálních služeb zaměřených na práci s dětmi a mládeží v nepříznivé životní situaci – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Opatření 1.1	Zajištění služby sociální prevence formou nízkoprahového zařízení pro děti a mládež prostřednictvím Oblastní charity Tišnov
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace opatření bude zajištěno a finančně podporováno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – ovlivňování volného času neorganizované mládeže pozitivním směrem – včasné zachycení problémů – zlepšení kvality života uživatelů předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života – vytváření podmínek k řešení nepříznivé sociální situace
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – žádost o zpracování analýzy podmínek provozování a projektové studie pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – zajištění spoluúčasti na finančních nákladech služby – vytipování vhodného objektu – zajištění poskytování sociální služby a právní ošetření vzájemných vztahů – zajištění vybavení – propagace služby – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – zajištění poskytování sociální služby a právní ošetření vzájemných vztahů: 2021–2023 – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby: 1x ročně
Realizátoři a partneři	město Kuřim a vybraný poskytovatel sociální služby
Předpokládaný počet klientů	100 v průběhu kalendářního roku
Předpokládané finanční náklady	<ul style="list-style-type: none"> – buď 30% spoluúčast města na finančních nákladech služby (asi 729.144 Kč) při formě poskytovatele služby obce a příspěvkové organizace obcí; – nebo 27% spoluúčast města na finančních nákladech služby (asi 656.230 Kč) při formě poskytovatele služby nestátní neziskové organizace, obchodní organizace (fyzické a právnické osoby) vychází z aktuální metodiky Krajského úřadu JMK – zbývající náklady vlastní zdroje sociální služby – bezplatné užívání nebytového prostoru
Předpokládané zdroje financování	město Kuřim, Jihomoravský kraj, vybraný poskytovatel sociální služby, sponzoři, dary, dotace, sbírky
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – hodnocení uživatelů – náklady na realizaci služby
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatek finančních prostředků na provoz – neúspěch jednání o zajištění poskytovatele sociální služby – nevyužívání služby uživateli – nezajištění vhodného objektu pro provozování služby

Cílová skupina: Rodiny s dětmi	
Priorita 2	Podpora služeb určených rodinám s dětmi – formou Mateřského a rodinného centra KuřiMaTa, z. s. (nejedná se přímo o sociální službu)
Opatření 2.1	Podpora aktivit organizovaných maminek s malými dětmi
Opatření 2.2	Zjistit zájmové skupiny věnující se rodičům s dětmi v Kuřimi, jejich potřeby a aktivity.
Popis opatření a zdůvodnění	Podpora činnosti mateřského/rodinného centra.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – rozvoj společenských kontaktů uživatelů – předávání vzájemných zkušeností – výchova a výživa dětí – získání materiální pomoci – burzy dětského oblečení, hraček a sportovních potřeb – prostor pro společné aktivity (kulturní, sociální, výtvarné) rodin napříč všemi sociálními vrstvami – setkávání dětí každého věku a jejich rodinných příslušníků, aktivity jsou zaměřeny na matky a otce na mateřské a rodičovské dovolené, těhotné ženy a ženy po porodu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – realizace aktivit maminek s dětmi, celých rodin, tatínků s dětmi, těhotných, maminek, sociálně znevýhodněných skupin – vyhodnocení realizace akce
Časový harmonogram	– vyhodnocení realizace akce: 1x ročně
Realizátoři a partneři	město Kuřim, Mateřské a rodinné centrum KuřiMaTa, z. s., koordinační skupina pro KPSS Kuřim
Předpokládaný počet klientů	80 měsíčně
Předpokládané finanční náklady	150.000 Kč ročně/dotace města Kuřimi
Předpokládané zdroje financování	město Kuřim, rodinná politika Jihomoravského kraje, příspěvky uživatelů mateřského/rodinného centra na provoz
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – četnost aktivit maminek s dětmi – náklady na realizaci opatření
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby – neobdržení dotací – nedostatečný počet dětí, těhotných

Cílová skupina: Rodiny s dětmi	
Priorita 3	Podpora vytváření vhodných životních podmínek pro fungování rodin a spoluvytváření prostředí příznivého rodině – Family Point (nejedná se přímo o sociální službu)
Opatření 3.1	Podpora činnosti Family Pointu – místa pro rodinu, jenž má za cíl vytvořit zázemí pro rodiče a prarodiče s dětmi, které jim usnadní péči o děti při vyřizování si svých záležitostí na úřadě a ve městě, místo pro aktivní trávení volného času
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace opatření bude pokračováno ve spolupráci s vedením Wellness Kuřim s.r.o. při realizaci projektu, případně zjišťování dalších možností pro rozvíjení služby.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – kultivovaný veřejný bezplatný prostor pro péči o dítě (možnost nakrmení a přebalení dětí) – dětský koutek – bezbariérový přístup do prostor Family Pointu – bezplatný přístup na internet – rozvoj společenských kontaktů uživatelů – zvýšení informovanosti uživatelů (prostřednictvím informativních letáčků)
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> – vybavení potřebnými věcmi – vyhodnocení realizace akce – podání žádosti o dotaci
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – realizace projektu Family Point – vyhodnocení realizace: 1x ročně
Realizátoři projektu	Centrum pro rodinu a sociální péči, Krajský úřad JMK, Wellness Kuřim s.r.o., město Kuřim
Předpokládaný počet klientů	50 ročně
Předpokládané finanční náklady	7.000 Kč ročně (včetně poplatku za využívání služby)
Předpokládané zdroje financování	město Kuřim, Wellness Kuřim s.r.o.
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci opatření
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – neschválení dotace – nevyužívání služby

Cílová skupina: Rodiny s dětmi	
Priorita 4	Psychologické poradenství a diagnostika zaměřená na sociálně-právní ochranu dětí a zdravé klima v rodinách (nejedná se přímo o sociální službu)
Opatření 4.1	Zajištění psychologického poradenství a diagnostiky zaměřené na individuální, párovou a rodinnou terapii. Psychologická diagnostika a vyšetření, zpracování odborných zpráv podle požadavků orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), psychoterapie
Popis opatření a zdůvodnění	V rámci realizace uzavřena smlouva o spolupráci s psychologem. Nutnost práce s narušenými rodinami, ochrana dětí, terapeutická pomoc v mezilidských vztazích.
Dopad na cílovou skupinu	– podpora a pomoc při řešení konkrétních problémů
Aktivita	Uzavřena smlouva o spolupráci v roce 2009. Pokračování v realizaci smluvních vztahů.
Časový harmonogram	Pokračování spolupráce s psychologem v období let 2021–2023.
Dopad na cílovou skupinu	– psychologické poradenství a diagnostika individuální – psychologické poradenství a diagnostika rodinného prostředí – terapeutická práce s rodinami – poradenství v náhradní rodinné péči
Realizátoři projektu	město Kuřim, odbor sociálních věcí a prevence MěÚ Kuřim
Předpokládaný počet klientů	120 ročně
Předpokládané finanční náklady	150.000 Kč ročně, spoluúčast obcí
Předpokládané zdroje financování	město Kuřim, spolufinancování obcí správního obvodu (Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška)
Kritéria hodnocení	– počet klientů – náklady na realizaci akce
Rizika realizace opatření	– nedostatek finančních prostředků – špatná koordinace požadavků na poradenskou službu – nadužívání služby

Cílová skupina: Osoby ohrožené sociálním vyloučením	
Priorita 1	Podporované bydlení – startovací byt
Opatření 1.1	Prostřednictvím startovacího bytu zajištění bydlení mladým lidem odcházejícím z dětských domovů, po ukončení ústavní výchovy, případně pěstounské péče a jejich zařazení do samostatného života; poradenská činnost
Popis opatření a zdůvodnění	Podpora a pomoc spočívá především v poskytnutí podporovaného bydlení v samostatném malometrážním bytě, který je ve vlastnictví města Kuřimi, na základě nájemní smlouvy mladým lidem opouštějícím dětské domovy, výchovné ústavy, případně odcházející z pěstounských rodin po dosažení zletilosti nebo po dokončení studia. Cílená poradenská činnost. Vyčlenění bytu do dispozice odboru sociálních věcí a prevence, MěÚ Kuřim, pro uvedený účel, přičemž nájemní smlouvy a opravy bytu patří do gesce OMP, MěÚ Kuřim.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zkvalitnění života osob cílové skupiny – podpora a pomoc při osamostatnění cílové skupiny – nízké náklady na bydlení – možnost vytvořit si finanční rezervu na dobu po opuštění startovacího bytu – pomoc osobám komplexní poradenskou činností
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> – vyčlenění malometrážního bytu k dispozici OSVP, MěÚ Kuřim, pro podporované bydlení, rekonstrukce bytu dle potřeby – vybavení bytu (nábytek, vařič, chladnička, kuchyňská linka) – uzavírání nájemní smlouvy na dobu určitou (max. 1 rok) – poskytnutí základního sociálního poradenství – komplexní sociální práce – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – realizace sociální služby – vyhodnocení sociální služby: ročně
Realizátoři a partneři	město Kuřim, odbor sociálních věcí a prevence MěÚ Kuřim, odbor majetkoprávní MěÚ Kuřim, obce příslušné trvalému bydlišti uživatele
Předpokládaný počet klientů	1 až 2
Předpokládané finanční náklady	20.000 Kč ročně
Předpokládané zdroje financování	– finanční prostředky klientů, město Kuřim, Úřad práce ČR, humanitární sbírky, sponzoři
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci služeb
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli, nezájem uživatelů – vysoké nájemné a náklady za užívání bytu – nezájem o řešení osobní situace – neschopnost spolupráce s OSVP, MěÚ Kuřim

Cílová skupina: Osoby ohrožené sociálním vyloučením	
Priorita 2	Podpora a pomoc při zajištění ubytování, sociální poradenství
Opatření 2.1	Podpora a pomoc při zajištění ubytovacích kapacit pro sociálně slabé občany v nepříznivé sociální situaci a nevyhovující bytové situaci s trvalým pobytem ve městě Kuřimi nebo na území obce s rozšířenou působností Kuřim; poskytnutí základního sociálního poradenství, komplexní sociální práce
Popis opatření a zdůvodnění	Podpora a pomoc spočívá především v poskytnutí součinnosti při hledání a zajištění ubytování pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Poradenská činnost, aktivizační činnosti.
Dopad na cílovou skupinu	<ul style="list-style-type: none"> – zkvalitnění života osob cílové skupiny – zajištění základních životních potřeb – pomoc osobám komplexní poradenskou činností
Aktivity 1	<ul style="list-style-type: none"> – vyčlenění bytů k dispozici OSVP pro zajištění ubytovacích kapacit, rekonstrukce bytů dle potřeby – vybavení bytu (nábytek, sporák, chladnička, kuchyňská linka) – uzavírání nájemní smlouvy – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby – poskytnutí základního sociálního poradenství – komplexní sociální práce
Aktivity 2	<ul style="list-style-type: none"> – vyčlenění 25 sociálních bytů v bloku „B“ v bytovém domě na ulici Zahradní 1275/10, 664 34 Kuřim – postupná rekonstrukce koupelen sociálních bytů – uzavírání nájemní smlouvy sociálního bytu – realizace poskytování sociální služby – vyhodnocení sociální služby – poskytnutí základního sociálního poradenství – komplexní sociální práce
Časový harmonogram	<ul style="list-style-type: none"> – realizace sociální služby – vyhodnocení sociální služby: ročně – vyčlenění sociálních bytů: průběžně, po uvolnění
Realizátoři a partneři	město Kuřim, odbor sociálních věcí a prevence MěÚ Kuřim, odbor majetkoprávní MěÚ Kuřim, CSS Kuřim, poskytovatelé sociálních služeb, obce ORP Kuřim příslušné trvalému pobytu uživatele
Předpokládaný počet klientů	13 (sociální ubytování) 30 optimální počet (sociální byty)
Předpokládané finanční náklady	25.000 Kč ročně/sociální ubytování náklady hrazené z rozpočtu CSS Kuřim jako příspěvkové organizace města (investiční fond)/sociální byty
Předpokládané zdroje financování	vlastní finanční prostředky klientů, Úřad práce ČR, město Kuřim, humanitární sbírky, sponzoři, investiční fond CSS Kuřim (v rámci rekonstrukce koupelen bytů), rozpočty obcí ORP Kuřim, dotace ze státního rozpočtu na rekonstrukce či výstavbu sociálních bytů
Kritéria hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> – počet uživatelů – náklady na realizaci služeb – úroveň spolupráce cílové skupiny s poskytovatelem služby
Rizika realizace opatření	<ul style="list-style-type: none"> – nevyužívání služby uživateli, nezájem uživatelů – vysoké nájemné a náklady za užívání bytu – platební neschopnost klientů, dluhy – nedostatečná spolupráce ze strany klientů – nezájem o řešení osobní situace

	<ul style="list-style-type: none"> – neschopnost spolupráce s pomáhajícími subjekty – neschopnost udržet si zajištěné bydlení – nezájem o hledání si přiměřeného bydlení ze strany klientů – nedostatek volných kapacit pro ubytování
--	---

14 Související aktivity

V rámci seniorské a rodinné politiky jsou městem Kuřimi podporovány také aktivity, které nejsou přímo sociálními službami.

Politici představitelé města Kuřimi dlouhodobě podporují aktivity **seniorů i osob se zdravotním postižením**. Město Kuřim přispívá na kulturní a vzdělávací aktivity, které jsou pořádány prostřednictvím příspěvkové organizace Společenské a kulturní centrum a Městské knihovny Kuřim. Město Kuřim také přispívá na dopravu v rámci zakoupení jízdenek IDS JMK pro svoje obyvatele starší 70 let. S podporou města Kuřimi je provozován také SENIOR TAXI KUŘIM, který je určen pro obyvatele Kuřimi ve věku nad 70 let, případně pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P bez omezení věku.

Odbor sociálních věcí a prevence, MěÚ Kuřim, v rámci cílové skupiny senioři a osoby se zdravotním postižením, spolupracuje s organizací Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky v rámci projektu Euroklíč, kdy na výše zmíněném odboru jsou Euroklíče distribuovány. V rámci tohoto projektu byly eurozámky osazeny toalety, výtahy a plošiny ve veřejně přístupných objektech v Jihomoravském kraji. Cílem je zajistit rychlou a důstojnou dostupnost veřejných toalet a technických kompenzačních zařízení prostřednictvím univerzálního Euroklíče, který lze použít i v řadě zemí Evropy. Prostor uzavřený eurozámkem lépe zajistí čisté prostředí, je zpřístupněn těm, pro které je určen a zároveň brání vstupu a zneužívání nežádoucími uživateli (například vandalové, narkomani a podobně).

Na OSVP, MěÚ Kuřim, je také možno si vyzvednout Seniorskou obálku, která je určena pro seniory a jejich rodiny. Jedná se o obálku (tiskopis), která pomáhá v situacích, kdy se člověk dostane do tísně, ohrožení zdraví nebo života. Umisťuje se na viditelném místě v bytě nebo domě, a to na dveřích lednice nebo vnitřní straně vchodových dveří. Zdravotnická záchraná služba, hasiči a policie jsou o umístění karty informováni a budou ji hledat vždy na těchto místech. Obálku lze také zdarma stáhnout na webových stránkách www.seniorskapolitikajmk.cz.

Pro aktivní trávení volného času je možné využít slevy, které jsou určeny pro osoby starší 55 let, a které jsou uplatnitelné prostřednictvím Senior pasu, jeho vyřízení lze zajistit prostřednictvím formuláře na webových stránkách www.seniorpasy.cz.

Pro **rodiny s dětmi** se ve městě Kuřimi nachází v prostorách Wellness Kuřim s.r.o. Family Point. Místní Společenské a kulturní centrum, p. o. nabízí této cílové skupině aktivní trávení volného času prostřednictvím organizování kulturních a vzdělávacích akcí, dále zde v jeho prostorách sídlí Mateřské a rodinné centrum KuřiMaTa, z. s., které kromě svých aktivit pořádá také burzy oblečení, které je následně předáváno do rodin s dětmi. Pro děti, mládež a celé rodiny je v Kuřimi možnost široké nabídky sportovních aktivit.

Pro aktivní trávení volného času rodin s dětmi je možné využít slevy, které jsou uplatnitelné prostřednictvím Rodinných pasů, jejichž vyřízení lze zajistit prostřednictvím formuláře na webových stránkách www.jiznimorava.rodinnepasy.cz.

Pro **osoby ohrožené sociálním vyloučením** je pravidelně OSVP, MěÚ Kuřim, pořádána humanitární sbírka, věci jsou následně předávány potřebným ze všech cílových skupin.

15 Monitorování a vyhodnocování komunitního plánu

Komunitní plán je průběžně monitorován a vyhodnocován, a to prostřednictvím setkávání členů koordinační skupiny pro komunitní plánování, dále dle potřeby a po uplynutí jednoho roku prostřednictvím předkládané zprávy Radě města Kuřimi. K celkovému vyhodnocení dojde po uplynutí jeho platnosti.

Realizace

Na realizaci navržených cílů a priorit se budou dle svých možností podílet město Kuřim a poskytovatelé sociálních služeb. Pro sledování plnění a aktualizaci plánu je žádoucí, aby organizační struktura KPSS (to je koordinační skupina a externí supervize procesu) zůstala zachována.

Monitorování

Samotné monitorování je velmi důležitou činností a nedílnou součástí procesu podílejícím se na úspěchu a efektivitě procesu plánování sociálních služeb. Monitorování se děje v průběhu plnění plánu a přináší informace, které lze aktuálně zapracovat do plánu. Základními ukazateli monitorování a vyhodnocování je rozpracované opatření každé priority komunitního plánu (viz tabulky opatření), kde jsou podrobně uvedeny:

- popis opatření a jeho dílčích aktivit,
- předpokládané dopady,
- časový horizont realizace,
- odhad finanční náročnosti a hlavní finanční zdroje,
- předpokládaní realizátoři,
- hodnotící kritéria.

Výstupem průběžného monitorování bude zpráva, která přinese cenné informace pro další postup v plánování – možnost identifikovat a zaznamenávat postupy, které byly navrženy správně a efektivně či naopak nevhodně.

Vyhodnocení

Vyhodnocení se uskuteční po uplynutí plánovacího období a bude se týkat celého plánu (na rozdíl od monitorování, kde sledujeme plnění konkrétních opatření a aktivit). Vyhodnocení a revize stávajícího plánu ve své podstatě otevře další plánovací cyklus a stane se první částí přípravy další verze plánu. Průběžné vyhodnocení situace v poskytování sociálních služeb, potřeb obyvatel města a plnění plánu bude probíhat na pravidelných jednáních koordinační skupiny, která je svolávána podle potřeby.

Účelem vyhodnocení bude zjistit:

- co se změnilo v prioritních oblastech,
- zda uskutečněné aktivity byly efektivní a účinné,
- zda se neobjevily nové oblasti a témata,
- zda se systém, nabídka či kvalita poskytovaných služeb posunuly ve směru priorit.

Aktualizace komunitního plánu

Komunitní plán je „živý dokument“. Jeho pravidelná aktualizace na každé plánovací období umožní přizpůsobení plánu novým podmínkám a trendům. Aktualizace bude probíhat průběžně dle potřeby v těchto krocích:

- aktualizace sociálně demografické analýzy,
- stanovení cílů opatření pro další období,
- dopracování podrobných analýz pro jednotlivá opatření,

- návrh priorit a opatření.

Institucionální zajištění

Aktualizaci komunitního plánu bude zajišťovat koordinační skupina pro komunitní plánování sociálních služeb ve spolupráci s dalšími subjekty působícími v oblasti sociálních služeb a ve spolupráci s věcně příslušnými odbory MěÚ Kuřim, Radou města Kuřimi a Zastupitelstvem města Kuřimi.

Plánování na úrovni Jihomoravského kraje

Vliv na realizaci a plnění tohoto plánu bude mít bezesporu také Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihomoravského kraje pro období 2021–2023 a jednoleté akční plány.

Vzájemná provázanost plánovacích procesů bude probíhat vždy při tvorbě monitorovacích zpráv jako podkladů pro aktualizaci krajského Střednědobého plánu rozvoje na následující rok.

Seznam použitých zkratk

KPSS	komunitní plánování sociálních služeb
MěÚ Kuřim	Městský úřad Kuřim
OSVP	odbor sociálních věcí a prevence
OMP	odbor majetkoprávní
OI	odbor investiční
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
ORP	obec s rozšířenou působností
CSS Kuřim	Centrum sociálních služeb Kuřim
PS	pečovatelská služba
DPS	dům s pečovatelskou službou
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
JMK	Jihomoravský kraj
ČSÚ	Český statistický úřad
RM Kuřimi	Rada města Kuřimi
MAS	Místní akční skupina
NNO	nestátní nezisková organizace
SOHZ	služba obecného hospodářského zájmu
ESF	Evropský sociální fond
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
LDN	léčebna dlouhodobě nemocných
PMK	permanentní močový katetr
PEG	perkutánní endoskopická gastrostomie

Seznam zdrojů

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2021–2023, schválen Zastupitelstvem JMK dne 18.06.2020

Akční plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2021, schválen Zastupitelstvem JMK dne 18.06.2020

Pravidla pro tvorbu sítě sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro rok 2021, schválena Radou JMK dne 10.02.2020

Pravidla financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro léta 2021–2022, schválena Zastupitelstvem JMK dne 18.06.2020

Krajský informační systém sociálních služeb Jihomoravského kraje – KISSoS

Český statistický úřad, Krajská správa ČSÚ v Brně

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihomoravského kraje 2019, Krajská správa Českého statistického úřadu v Brně, 2020

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Registr poskytovatelů sociálních služeb (MPSV)

Komunitní plánování - věc veřejná (průvodce). MPSV, 2002

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

Standardy SPOD, MěÚ Kuřim, Příloha č. 11 – Aktualizované kontakty na zařízení a odborníky (S č. 1)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Údaje o obyvatelstvu správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim 2009–2019	17
Tabulka č. 2: Počet obyvatel obcí a správního obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim k 31.12. příslušného roku	17
Tabulka č. 3: Počet a věkové složení obyvatel v obcích správního obvodu ORP Kuřim k 31.12.2019	18
Tabulka č. 4: Počet obyvatel a věkové složení obyvatel obcí správního obvodu ORP Kuřim k 31.12.2019 rozděleno do 4 věkových kategorií	19
Tabulka č. 5: Podíl nezaměstnaných (míra nezaměstnanosti) ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kuřim v uvedených letech k 31.12.	20
Tabulka č. 6: Nezaměstnanost v ORP Kuřim za prosinec roku 2019	20
Tabulka č. 7: Seznam zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením	26
Tabulka č. 8: Seznam zařízení pro děti a rodinu	28
Tabulka č. 9: Seznam zařízení pro rodiny s dětmi v Kuřimi	32
Tabulka č. 10: Seznam zařízení pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	33

Seznam grafů

Graf č.: 1 Věková struktura, index stáří a index ekonomického zatížení v Jihomoravském kraji	15
Graf č.: 2 Průměrný věk obyvatelstva Jihomoravského kraje.....	15
Graf č.: 3 Naděje dožití (střední délka života) při narození v JMK a ČR	16